

**GÖTEBORGS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE**

”Ingen vill ha en hora”

- En kvalitativ studie om tjejs upplevelse av förväntningar på dem som sexuella individer

Socionomprogrammet

C-uppsats, VT 2011

Ida Bergdahl & Hanna Olsson

Handledare: Pierre Engström

Abstract

Titel: Ingen vill ha en Hora - En kvalitativ studie om tjejers upplevelse av förväntningar på dem som sexuella individer

Författare: Ida Bergdahl och Hanna Olsson

Nyckelord: genus, heteronormativitet, kärlek, stigma, hora

Sverige är ett av världens mest jämställda länder. Det finns dock viktiga områden där nivån av jämställdhet kan ifrågasättas som är viktiga för socionomer att uppmärksamma. Det område som uppmärksammas i denna studie är hur unga tjejer producerar och reproducerar kön utifrån ett heteronormativt perspektiv. Analys av enskilda intervjuer och en fokusgruppintervju baserad på teorierna heterosexuell matris, stigma och kärleksideologi visar att tjejer gör kön på ett mycket medvetet sätt där tjejer och killar görs olika, samt att de som inte konstruerar sin kvinnlighet rätt stigmatiseras. Slutligen finns en stark tro på belöning för den som konstruerar rätt, vilken är den eviga kärleken. Alla dessa faktorer är de som håller tjejer på plats som just tjejer. Vi ser det intressant med en liknande studie som även tar hänsyn till klass, etnicitet, sexualitet med mera, vilket vi inte lagt fokus på i vår studie. Eller en studie som sätter strålkastarljuset på killar.

Att vara tjej verkar inte lätt då det finns mycket regler för hur du skall vara och inte får vara. Dessa regler ligger långt ifrån hur en människa faktiskt är, därför måste du som tjej hela tiden omkonstruera dig själv, göra dig till tjej. Gör du rätt är du älskvärd och kan få en pojkvän en dag, gör du fel kommer du att straffas.

Tack!

Vi vill först och främst tacka de tjejer som ställde upp på att delta i vår studie och så givmilt delat med sig av sina tankar. Ni har betytt allt! Sedan vill vi tacka vår handledare Pierre Engström för snabb feedback, flexibilitet och mycket stöd. Vi vill också tacka dem som på olika sätt hjälpt oss i vårt uppsatsskrivande, ni vet vilka ni är. Slutligen vill vi tacka varandra för ett mycket gott samarbete, givande diskussioner och mycket roligt under vägens gång.

Tack!

Hanna och Ida

Göteborg, 18 april 2011

INNEHÅLL

1. Inledning	1.
1.1 Bakgrund	1.
1.2 Ordförklaringar	2.
1.3 Syfte & frågeställningar	3.
1.4 Avgränsningar	3.
2. Tidigare forskning	4.
2.1 I en klass för sig - genus, klass och sexualitet	4.
2.2 Dilemmas of desire – teenage girls talk about sexuality	5.
2.3 Fun in gender – youth and sexuality, class and generation	6.
2.4 Sammanfattning av tidigare forskning	7.
3. Teoretisk referensram	9.
3.1 Den heterosexuella matrisen	9.
3.2 Stigma	10.
3.3 Kärleksideologin	12.
3.4 Teoretisk tankeram	15.
4. Metod	16.
4.1 Kvalitativ metodologi	16.
4.2 Hermeneutisk ansats	16.
4.3 Kvalitativ metod	17.
4.4 Intervjuguide	18.
4.5 Urval och tillvägagångssätt	19.
4.5.1 Urval och tillvägagångssätt vid litteraturinsamling	20.
4.6 Analysförfarande	20.
4.7 Metodologiska reflektioner	21.
4.7.1 Reflektioner kring metodvalet och urval	21.
4.7.2 Förförståelse	22.
4.7.3 Reliabilitet	23.
4.7.4 Validitet	23.
4.7.5 Generaliserbarhet	24.
4.7.6 Etiska överväganden	24.
5. Resultat	26.
5.1 Hur verkar jag lagom knullbar?	26.
5.1.1 Veta, vilja, våga: hur vet jag att jag är sexig, men inte för sexig?	26.
5.1.2 Som tjej får man inte prata om vad som helst, till skillnad från killar	27.

5.1.3 Tjejer hjärta killar och tjejer vs. Killar	27.
5.1.4 Kunskap tjejer har om kropp och knopp – men mest om mens	28.
5.1.5 Att vara knullbar eller den duktiga (omogna) tjejen	29.
5.2 ”Tjejer ska inte gå runt och hora sig hit och dit”	30.
5.2.1 Ingen vill vara med en hora	31.
5.2.2 Hur man blir en hora på olika sätt och hur man undviker det	31.
5.2.3 Sanningen är att tjejer är precis som killar. Fast ändå inte.	33.
5.2.4 Det är samhällets fel och begreppet hora som flytande.	33.
5.3 ”Att älska – making love liksom... då är det okej”.	34.
5.3.1 Om man älskar någon så är det mer okej – tjejer bryr sig ju bara om kärlek.	34.
5.3.2 Även om det finns kärlek så finns det gränser; det ska ”kännas rätt”	34.
5.3.3 Verkligt eller överkligt?	35.
5.3.4 Kärlek måste finnas första gången eller om man går utanför det ”vanliga sexet”	35.
5.3.5 Hur man värderar ”ihop-tjejerna” och ”singel-tjejerna” olika när de har sex.	36.
5.3.6 Att vara ihop och tjej hjärta kille = självklart	37.
6. Analys	38.
6.1 Hur tjejer gör tjejer	38.
6.2 Stämpeln som Stigma	39.
6.3 Hur kärlek spelar en (stor) roll	42.
7. Slutdiskussion	46.
7.1 Förslag till vidare forskning	47.
8. Referenser	48.
9. Bilagor	
9.1 Bilaga 1 - Informationsbrev	
9.2 Bilaga 2 - Intervjuguide – teman och underfrågor	

1. Inledning

1.1 Bakgrund

”En stämpel är inget som man vill ha. Att få en sån där stämpel får stora konsekvenser för en kille senare, att ingen flickvän vill ha honom, att folk skriker hora efter honom, spottar efter honom och att han förtjänar att bli våldtagen, han har ju ändå redan sex med alla”.

Troligt? Det tycker inte vi. Däremot är det troligt att detta citat egentligen handlar om en tjej, vilket ni kommer kunna läsa mer om i vår uppsats...

I ett land som Sverige, vilket antas vara det fjärde mest jämställda landet i världen 2010 (World Economic Forum's Global Gender Gap Report, 2010), är det fortfarande stor skillnad i attityder kring tjejers och killars sexualitet. Astrid Schlytters drar, i sin granskning av svenska LVU-domar, slutsatsen att tjejer diskrimineras på grund av sin sexualitet. Detta görs i bedömningen av det riskbeteende som ligger till grund för ett sådant beslut. Författaren åskådliggör hur man i samband med omhändertagning, bedömer tjejers sexuella aktivitet som orsak till en omhändertagning då den i vissa fall bedömdes som socialt nedbrytande. Inga liknande indikationer återfanns i bedömningar av killar (Hydèn, 2002).

Som studenter i en utbildning som hela tiden försöker trycka på ett genusperspektiv vill vi i egenskap av socionomstudenter visa svart på vitt på skillnader i sexualitet och på vilket sätt tjejer stigmatiseras. Alla är medvetna om det, men vi menar att det inte pratas om det och problematiseras tillräckligt mycket. Det är vår intention att göra just detta. Vi kommer inte angripa problemet ur de yrkesverksammas perspektiv, istället har vi valt att undersöka unga kvinnors egen syn på samhällets förväntningar på dem som sexuella varelser. Vi menar att olika syn på de olika könen sexualitet försvårar den jämställdhetsprocess vårt land strävar efter. I arbetet med ungdomar är det viktigt, anser vi, att behandla alla människor lika, oavsett kön, sexualitet, etnicitet och så vidare. Vi får i utbildningen tydliga riktlinjer för hur man kan motverka diskriminering utifrån grupper som faller utanför ”den vanliga svenska normen”, exempelvis personer med invandrarbakgrund eller annan sexuell läggning än den heterosexuella. Det vi saknar är en allmän diskussion om hur diskriminering också sker för personer som faller innanför ramarna för samma norm – heterosexuella tjejer. Som Tolman (2005) skriver: den sexuella revolutionen under 60- och 70-talet gjorde att synen på sexualitet

ändrades. Men en föreställning som fortlevde var att män har en sexualitet som de ibland inte kan kontrollera och att kvinnor då får ta ansvar för att kontrollera mäns sexualitet. Sexuellt våld är mer uppmärksammat idag, men fortfarande finns situationer där skulden läggs på flickan (Tolman, 2005). Vår studie handlar inte om sexuellt våld, men den handlar till viss del om hur tjejer stigmatiseras och hur de till skillnad från killar måste tänka på att kontrollera sig. När sådana skilda syner fortfarande finns på män och kvinnors sexualitet, som vi ser i vår studie, så kommer samhället aldrig acceptera det faktum att vi är alla *människor* med lika mycket rätt till sexualitet och lika mycket ansvar över vår sexualitet. Vi kommer att fortsätta se på det som man eller kvinna, med olika mycket rätt till sexualitet och därmed olika mycket ansvar över vår sexualitet.

1.2 Ordförklaringar

Genus - Simone de Beauvoir (2006) definierar begreppet kön som både något biologiskt betingat och som något som är socialt konstruerat. Det är också denna definition av kön som används i uppsatsen.

Tjej - Vi har använt ordet tjej när vi talar om våra informanter, då vi inte ser någon anledning att använda något annat ord än tjejerna själva använder. Med detta menas då i denna uppsats ungdomar av det biologiskt kvinnliga könet.

Sexualitet – Vi har här antagit Ambjörnssons (2004) definition där inte bara samlag och könsumgänge räknas, utan även begär, relationer och känslor.

Heteronormativitet – Institutioner, strukturer, lagar, relationer, handlingar med mera som bevarar heterosexualiteten som något likartat, naturligt och allomfattande. Något som bidrar till att heterosexualitet framstår som det enda riktiga och lyckade sättet att leva på (Ambjörnsson, 2003).

I uppsatsen förekommer användandet av könsord. Vi har valt att använda samma ord som tjejerna själva använder, alltså kuk och fitta.

1.3 Syfte & frågeställningar

Syftet med denna studien är att med utgångspunkt i gymnasietjejjers upplevelser beskriva och undersöka hur de producerar och reproducerar kön inom ramen för heteronormativitet.

1. Vad är tjejjers sexuella handlingsutrymme och hur gör de kön genom sitt berättande i detta utrymme?
2. Vilka är normerna som konstituerar tjejjers sexuella handlingsutrymme?
3. Vilka faktorer och upplevelser är förknippade med tjejjers möjlighet och vilja att förändra respektive reproducera kvinnligt genus?

1.4 Avgränsningar

Avgränsningarna har först och främst med vårt urval att göra, men också med metoderna vi valt för att genomföra undersökningen. Det hade givetvis varit intressant att genomföra en studie på många fler individer och med många fler eller andra metoder, dock var vi tvungna att ta ett beslut. Orsaken till att vi valde att begränsa vår undersökning till att bara handla om tjejer med en liten åldersvariation, är intresset vi har för just denna grupp. För genomförbarhetens skull avgränsade vi oss till ungdomar över 15 år, då det underlättar genom att inget samtycke krävs av målsman. Syftet omfattar inte frågor kring klass, etnicitet, funktionshinder, andra geografiska områden eller sexuell läggning. Syftet omfattar tjejer som identifierar sig som tjejer, men dock inte killar som identifierar sig som tjejer.

2. Tidigare forskning

Främst har vi hittat utländsk forskning, vilket vi försökt avgränsa oss ifrån, då vi ville sätta svenska förhållanden i fokus. Fanny Ambjörnssons avhandling *I en klass för sig* har i uppsatsen fått en stor roll då vi anser att den är mycket innehålls- och omfångsrik. Studier om sexualitet och tjejer med ett problemperspektiv valdes aktivt bort då vi inte vill reproducera synen på sexualitet som något farligt. Tolman (2005) skriver att sexualitet hos tonåringar inom forskning ofta kopplas ihop med alkohol och rökning. Författaren poängterar det faktum att samtidigt som det är lätt att förstå att alkohol och rökning i tonåren är farligt, är det svårt att se att tonåringar behöver få utrymme att utveckla en mogen känsla av sig själva när det gäller sexualitet, innan man når vuxen ålder (Tolman, 2005).

2.1 I en klass för sig - genus, klass och sexualitet

Ambjörnsson (2004) menar att en del relationer, sätt att vara och röra sig på är mer godkända än andra. Hon kunde av sin observation i en gymnasieskola se att de genusskapande processerna var starkt knutna till föreställningar, ideal och handlingar rörande sexualitet, och då främst en heterosexuell sådan. Med begreppet sexualitet menar Ambjörnsson (2004) inte bara samlag eller annat könsumgänge, utan också begär, sociala relationer och känslor. Att ha pojkvän, menar Ambjörnsson, gav viss status och inträde till den sociala gemenskapen med andra tjejer. Det innebar även att bli synlig som *heterosexuell* tjej i andras ögon. Ambjörnsson (2004) menar att relationen handlar om att positionera sig som tjej, snarare än att den är ett uttryck för förhoppning om romantik och förälskelse.

En sammankoppling mellan sexuell erfarenhet och åldersmässig mognad sade sig Ambjörnsson (2004) se. Den som haft sex med en pojkvän ansågs vara attraktiv och mer mogen än andra. Vidare likställs avsaknad av pojkvän ofta med barnslighet. Hon tar upp dessa likheter i samband med delgivningen av en studie av den amerikanska sociologen Penelope Eckert som skriver om heterosexualiteten som ett utvecklingsmässigt imperativ (developmental imperative). Detta innebär att viljan av att ha en partner av motsatt kön, och sexuell åtrå av motsatt kön, kan hos tonåringar ses som ett begär efter att bli vuxen (Ambjörnsson, 2004). Ambjörnsson (2004) fann egna motsvarigheter i hur de unga kvinnorna talade om personer som fortfarande befann sig i "hångelstadiet" i en relation: de ansågs inte mogna nog att binda sig. Andra däremot, hade gått längre med sin partner och därmed nått den högre mognad som krävs för att behålla en fast heterosexuell relation. En slutsats är att

aktivt deltagande på den heterosexuella scenen är en förutsättning för att bli vuxen, i motsats till att vara barn. Dock påpekar Ambjörnsson (2004) att detta endast handlade om den heterosexuella *relationen*. Att ha haft flera erfarenheter av heterosexuellt sex var inte lika med status. Det var en viss typ av pojkvänner och en viss typ av sexuell praktik som föll innanför vissa ramar som ansågs vuxet och moget. Snarare kunde tonåringarna i studien tycka att ett aktivt sexliv med flera partners vara ett tecken på omognad (Ambjörnsson, 2004).

Ambjörnsson (2004) nämner den ständiga balansakten mellan de ytterligheter en tjej kunde befinna sig emellan, den oattraktiva okvinnliga kvinnan eller den lösaktiga, alltför sexuellt tillgängliga "horan". Hon refererar till religionshistorikern Anna Lydia Svalastog beskrivning av tre kategorier av kvinnor som funnits genom historien: sexuella/icke-reproduktiva (horan), asexuella/reproduktiva (madonnan) eller manliggjord/sexuellt otillgänglig för män. Det är endast madonnan som betraktats som positiv kvinnlighet ur ett historiskt perspektiv. Kategorierna kan kännas fyrkantiga, menar författaren, men att de ändå stämde överraskande väl in på de beteendemodeller som tjejerna uppvisat. Den kategori av asexualitet föll inte väl in på tjejernas beteende, men de två andra ytterligheterna (Horan och Den okvinnliga) var något som tjejerna ständigt tvingades att balansera mellan. Gemensamt för de två är att man förbrukat sin status som ett heterosexuellt begärsobjekt. Försökte man göra sig attraktiv för att undgå att betraktas som okvinnlig löpte man alltid risken att istället uppfattas som alltför lättillgänglig och därmed billig. Som attraktiv tjej förväntades man sminka sig, bry sig om frisyren och även undanröja hårväxt på "fel" kroppsområden. För att ytterligare utmärkas som kvinna i bemärkelsen heterosexuellt attraktiv var uppträdandet viktig. Bland annat var det bättre att agera blygt och tillbakadraget än intensivt utåtagerande (Ambjörnsson, 2004).

2.2 Dilemmas of desire – teenage girls talk about sexuality

Deborah L. Tolman (2005), Amerikansk professor och forskare i genusfrågor och sexualitet skriver att samhället förväntar sig att pojkar har en stark sexuell lust som de ska agera efter, eller åtminstone försöka agera efter. Gör pojkar inte detta börjar man ifrågasätta deras maskulinitet och sexuella läggning. Vad gäller samhällets förväntningar på tjejers sexualitet är det den motsatta. Av unga kvinnor förväntar man sig, och även uppmuntrar till, att de istället ska vilja ha ett förhållande, kärlek och romantik. Tolman (2005) skriver vidare att unga kvinnor ofta får motsägelsefulla och förvirrande riktlinjer om hur de ska hantera utvecklingen

av sin sexualitet. Sammanfattningsvis ska man som ung kvinna inte vara pryd, men inte heller vara en slampa (Tolman, 2005).

I Tolmans studie framgår att unga kvinnor ofta hittar strategier för att glömma av deras sexuella åtrå eftersom de har lärt sig att det finns faror kopplat till sexuell åtrå, såsom graviditet, att betraktas som en ”dålig flicka” eller att relationer kan förstöras. En tjej menar att eftersom ingen ger henne svar på de motstridiga frågor som finns inom henne, så är det lättare att bara glömma av dem. En av anledningarna att inte fråga folk i hennes närhet, vänner eller föräldrar, är helt enkelt för att man är rädd för vad folk ska tycka (Tolman, 2005).

Tolman (2005) har funnit att tonårstjejer ofta reserverar sig för att prata om sexuell åtrå med varandra då man är rädd för att de saker man säger kan vidarebefordras till andra. Tjejerna upplever att det på grund av samhällets syn på deras sexualitet finns en rädsla för att bli stämplad som en slampa och få ett dåligt rykte om man pratar alltför mycket om sex. Författaren menar att riskerna det medför att prata om sex väger tyngre hos tonårstjejer än den eventuella vinst man får (Tolman, 2005). Ett exempel är när två av tjejerna berättar för henne att det var skönt att äntligen få berätta och få det berättat för sig att andra än en själv faktiskt onanerar. Det tog bort en stor del av den skam de burit med sig. Anledningen till att de pratade om det var dock att de fått möjlighet att göra det i intervjusituationen. Undersökaren hävdar att det stod klart i hennes uppföljande intervjuer att många av tjejerna hade, när de pratat med varandra efteråt, riktat ny uppmärksamhet mot den egna kroppen vid sexuella erfarenheter och att de fått bekräftelse från varandra. Andra ungdomar sa att genom att prata om deras sexuella åtrå hade fått dem att tänka på ett annat sätt än tidigare, nu kunde de lättare lära sig känna igen deras åtrå och urskilja vad man uppskattade och inte (Tolman, 2005).

2.3 Fun in gender – youth and sexuality, class and generation

Nielsen och Rudbergs (2007) studie av kvinnors sexualitet i tre olika generationer visar tydliga huvudteman för varje specifik generation men att det fanns en speciell kategori vad gällde kvinnornas sexualitet som sträckte sig över generationsgränserna. Denna är hur flickor kan ha för mycket sex eller sex under fel omständigheter. I övrigt var den generation som ligger närmast i tiden friad från föreställningen att sex och kärlek nödvändigtvis hängde samman. Men det fanns en klassaspekt i detta vilken är att arbetarklassens flickor var tvungna att vara försiktiga då de var mer benägna att få dåligt rykte. Den yngsta generationens flickor i

studien ansåg det inte vara billigt om man såg på sex som någonting roligt. Det fanns däremot en annan negativ aspekt som framkom ur studien, man kunde ses som ”utnyttjad” eller ”använd”. Trots att vara ”utnyttjad eller använd” inte sågs som lika fördömande som att vara ”billig” så är begreppen fortfarande kopplat till och uppfattas som någonting skamligt. Att exponeras på detta sätt innebar inte automatiskt en sexuell skam, utan snarare en skam i att inte kunna sätta gränser och göra val utifrån ens eget begär. Författarna menar att den nutida generationens rädsla för att betraktas som utnyttjad, snarare än dåtiden rädsla att betraktas som lösaktig, i mångt och mycket också handlar om att man istället måste övertyga omgivningen om att man faktiskt inte har blivit utnyttjad (Nielsen & Ruberg, 2007). En skam har blivit ersatt med en annan.

Tjejerna i den yngsta kategorin (dottergenerationen) avvisade påståenden om att det fanns regler för vad man fick och inte fick göra när det kom till unga kvinnors sexualitet. Det var en mycket tydligare acceptans för kvinnors sexualitet i de yngre generationerna. De yngre kvinnorna kunde exempelvis prata om sex med sina kamrater, vilket var nästan otänkbart i de tidigare generationerna. Det fanns dock fortfarande en skillnad i hur man såg på killar och tjejs sexualitet i nutida generationer. Man ansåg inte heller att nutida killar var lika fixerade av att en tjej skulle vara oskuld, vilket man tidigare gjort (Nielsen & Ruberg, 2007).

I studien framkommer att sexualitet var starkt kopplat till reproduktion vad gäller den tidigaste generationen (i studien kallad för mormoderns). Vidare var sexualitet kopplat till romantik i mellangenerationen (i studien kallad för moderns). I den nutida generationen fanns det färre varningar och hintar från föräldrar om att det var farligt att vara sexuellt aktiv som tjej (Nielsen & Rudberg, 2007). Det går dock tydligt att se hur flickorna i studien är medvetna om att det finns speciella krav. Nielsen och Rudberg beskriver bland annat hur en flicka tycker att man som tjej kan ha sex med vem man vill när man vill, för att det är kul - men hon är samtidigt medveten om att det hon säger kan anses vara ”horigt”.

2.4 Sammanfattning av tidigare forskning

Vad vi kan se utifrån den forskning vi hittat som inte innehar ett problemperspektiv på tjejs sexualitet är att det finns det normer som inverkar på kvinnors beteende. Det gemensamma i denna norm är att man inte får göra eller säga ”för mycket”. Alla studier har haft syftet att gå in och studera tjejs egna upplevelse, och även om tjejerna i sig har olika åsikter har de

många saker gemensamt; att betraktas som en dålig flicka är något icke-önskvärt. Normer styrde, som vi såg, i Ambjörnssons studie (2004) agerande och utseende. Detsamma gällde för ungdomarna i Tolmans studie (2005). Där rådde också en stark känsla av förvirring och en upplevelse av att tjejerna inte kunde förmå sig söka svar på de frågor de hade eftersom man inte vågade prata om sexualitet. I Nielsen och Rubergs studie (2007) framgår det tydligast hur någonting styrt det sexuella beteendet i alla generationer, men vad det har varit har skiftat över tid. Alla generationer levde med risken för någon form av stämpel eller skamkänslor om man hade sex på fel sätt.

3. Teoretisk referensram

I detta kapitel presenteras tre teorier som bedöms ge mening (Larsson, 2005) åt empirin. Vi inleder med Judith Butlers *Den heterosexuella matrisen*. Denna teori vänder på vetenskapliga synsätt där uppfattningar om kön och genus anses vara skapade av maktpolitiska system, inte tvärtom. Från Butlers fokus på makronivå så innebär den följande teorin, Erving Goffmans *Stigma-teori*, ett steg mot ett mer samspels- och individriktat fokus. Ett stigma bemöts av omgivningen med ett ofördelaktigt behandlande och värdet av denna teori är därför dess begrepp för att förstå dels stigma och dels tjejs hantering av stigma. Dessa stigmat kan då i Butlers termer förstås som skapande av det maktpolitiska systemet. Den tredje teorin sammanbinder de två olika nivåerna som den heterosexuella matrisen och stigma representerar genom att fokusera på socialisering in i *Kärleksideologin*. Denna ideologi ger genom socialisering en norm av kärlek mellan två människor, där den äkta kärleken mellan man och kvinna är ett känslomässigt tillstånd. Detta tillstånd gör att kvinnans underordning och mannens överordning uppfattas som något naturligt och till och med eftersträvansvärt.

3.1 Den heterosexuella matrisen

Nedan följer teorin om den heterosexuella matrisen, vilken är grundad av Judith Butler. Vi har använt oss främst av originalboken *Genustrubbel* (2007), men vi har även använt Fanny Ambjörnssons sammanfattning av begreppet från boken *I en klass för sig* (2004). Detta då *Genustrubbel* helt enkelt är en svårläst bok vilken vi inte förstod fullt ut.

Butler (2007) grundade begreppet *den heterosexuella matrisen* som kritik mot rådande feministiska tankegångar. Feminister menade då att det finns två olika kön, vilka var biologiska, varför samhället blev heteronormativt. Detta kritiserar Butler med att säga: *då samhället är heteronormativt, så skapas kön som två olika grupper; män och kvinnor som antas vara olika men begära varandra*. En person med kvinnligt könsorgan förväntas identifiera sig som kvinna och endast åtra en person med manligt könsorgan som identifierar sig som man (Butler, 2007). Detta är, enligt Butler (2007) de enda identiteter som det heteronormativa samhället möjliggör. Butler påpekar vidare att "kvinnan" som subjekt för feministisk teori inte fyller den funktion som det först var tänkt. Hon menar att man måste bryta ner dessa könsordnade kategorier som definierar kön som biologiskt alstrat helt och hållet. Detta då kategoriseringen mellan könen i sig är normativ och endast kan förstås inom

en heterosexuell begreppsram. Maskulint genus sammanfaller och är likställt med det mänskliga och universella i samhället, det normativa; *Alltet*. Kvinnligt genus däremot nämns och markeras utifrån sitt kön (som då inte är mannens). Det kvinnliga könet är "*den Andre*" (Butler, 2007). Vi tar här fasta på hur mannen blir norm för det mänskliga och kvinnan istället upplevs det som avvikande.

Butler menar att kropp och kön är något som blir till, som konstrueras och tolkas utifrån en kulturell innebörd, men att det är något som är föränderligt (Butler 2007). Hon instämmer i Simone de Beauvoirs citat "en är inte kvinna, en blir det" (de Beauvoir, 2006 sida 325). Butlers syfte är att omorganisera, utvidga och spränga sönder dessa begrepp (genus, kön, kropp, sexualitet) som annars tenderar att manifesteras som oföränderliga.

I vår iver att göra oss till förståliga (Ambjörnsson, 2004), begripliga och legitima subjekt iscensätter vi människor vårt genus utifrån en rad olika konstruerade attribut. Vi förväntas inte bara begära det motsatta biologiska könet, utan även att klä och bete oss på ett sätt som skiljer oss från människor med annat könsorgan. Detta kallas den *heteronormativa genusordningen*. Ytterligare en aspekt av denna ordning, förutom att man endast skall tillhöra ett kön och åtrå det andra könet, är att sexuella förbindelser ska röra sig inom givna normer. Två personer från olika generationer antas inte attrahera varandra, och en sådan attraktion sanktioneras och personerna betraktas därför som skrämmande, obegripliga och onormala (Ambjörnsson, 2004).

3.2 Stigma

Erving Goffmans begrepp Stigma var inte ett självklart val i denna studie. Under arbetets gång mötte vi gång på gång centrala delar i resultatet som visade på stigmatisering. För att möta behovet av att djupare kunna beskriva och förklara dessa delar bedömdes denna teori som lämplig.

Stigma kan delas in i tre kategorier vilka är kroppsliga missbildningar av olika slag, personliga karaktärsbrister samt tribala (stambetingande) stigma såsom ras, nation eller religion (Goffman, 1972). Vi kommer här att fokusera på den andra kategorin, personliga karaktärsbrister, eftersom det är den typ av stigma som visat sig i empirin.

Goffman (1972) menar att alla tre kategorier genererar ett stigma, varvid en person som klassificeras med något av dessa stigma, är en person som omgivningen vänder sig bort från. De som besitter ett stigma avviker på ett icke-önskvärt sätt utifrån våra förväntningar. Utifrån detta vidtar omgivningen diskriminerade åtgärder av olika slag så att omgivningen på ett effektivt, dock ofta oavsiktligt, sätt reducerar den stigmatiserades livsmöjligheter. En teori eller ideologi byggs upp för att på något vis förklara personens underlägsenhet (Goffman, 1972).

Vidare menar Goffman (1972) att omgivningen begagnar speciella stigmatemer, som exempelvis idiot eller krympling i det dagliga talet utan att undersöka vad termerna egentligen kommer ifrån (Goffman, 1972). Dessa termer tillskrivs vissa önskvärda men fördömda egenskaper. I vårt fall handlar det om termer som slampa, hora, lössläppt etcetera.

Enligt Goffman (1972) utgår vi från det första intrycket vi får av en människa och formar sedan om dem till normativa förväntningar. De egenskaper och karaktärer vi tillskriver en människa via intryck bör, enligt författaren, benämnas som någons *virtuella sociala identitet*. Man får social information när man ser en person genom att titta på kroppsliga uttryck eller detaljer som är karaktäristiska. Personen själv sänder alltså ut signaler som hon/han, i vissa fall, inte kan göra någonting åt. Detta kallar författaren för ”symboler” (Goffman, 1972).

Medlemmar ur en viss social kategori, menar Goffman (1972), innehar egenskaper som omgivningen är överens om. Stigmaproblemet blir dock inte aktuellt förrän det från alla sidor uppstår ett krav på att de som ingår i en viss kategori inte endast ska hålla på en viss norm, utan de ska också tillämpa den. Han säger att det är i samvaro med en främling det framgår att han besitter en viss mindre önskvärd egenskap som gör honom olik de övriga personerna som tillhör den kategori vi placerat honom. Då reducerar vi honom i vårt medvetande från en vanlig människa till en utstött, mindre värd person (Goffman, 1972).

Begreppet Stigma används för att beskriva en egenskap som är djupt missgynnande menar författaren. Vidare menar Goffman att stigmat behöver anta språklig form för att vara missgynnande, det rör sig alltså inte om egenskaper i sig, utan snarare relationer människor i mellan. Exempelvis kan en egenskap som stigmatiserar en viss grupp vara en bekräftelse för en annan grupp tillhörighet som inte innehar denna egenskap (Goffman 1972). Goffman (1972) menar också att om man utgår från en allmän definition för en grupp individer, som

tillsammans har vissa värden gemensamt och som således håller på vissa sociala normer vad gäller uppträdande och personliga attribut, betecknar man därefter alla de individer som ingår i kategorin, och som inte rättar sig efter normen, som avvikare. En person som avviker från en viss grupp (i vårt fall gruppen ”tjejer”) får spela en speciell roll, Goffman benämner det som en clownaktig roll. Denne innehar vissa clownaktiga egenskaper och man förvägrar denne samma respekt som ges till de fullvärdiga medlemmarna. Denne fungerar som en slags maskot åt gruppen, samtidigt som denne till viss del är kvalificerad att ses som en normal medlem ur gruppen. En sådan avvikare skulle Goffman kalla en inom-gruppslig avvikare. Detta är en påminnelse om att hon/han avviker i relation till den konkreta gruppen och inte endast i relation till normerna. När den inomgruppslige avvikaren angrips av personer utanför gruppen (som inte tillhör den) kan gruppen väntas försvara denne. När person dock angrips av någon ur den egna gruppen är det troligare att avvikaren får klara sig bäst han vill (Goffman, 1972).

Goffman (1972) skriver att man alltid måste inse att skötsel av stigma är ett allmänt drag i samhället, det är en process som förekommer överallt där det finns identitetsnormer. Man kan utgå från att de stigmatiserade och de normala har samma allmänna inlärdade vanor och att dessa inlärdade vanor också är allmänna i samhället i övrigt. Vad Goffman (1972) då menar är att den som kan spela en av de olika rollerna också är i fullkomligt stånd att spela även den andra rollen. I de fall en individ känner starka känslor inför sitt stigmatiserande kan han tillämpa normala strategier för att dölja dessa avvikelser. Goffman benämner det som att en person under olika skeden av sitt liv kan spela båda rollerna i dramat om normal/avvikande (Goffman, 1972).

Goffman (1972) skriver också att stigmatprocessen fyller en funktion på så sätt att stigmatisering av dem som exempelvis har ett klandervärd moraliskt syndaregister också fungerar som ett hjälpmedel för en social kontroll (Goffman, 1972).

3.3 Kärleksideologin

Det sista begrepp vi använt är *Kärleksideologin*, och detta avsnitt baseras på valda delar. Ur Gisela Helmius bok *Mogen för sex!? Om kärlek, sexualitet och socialisation i ungdomsåren* (2000) har vi tagit valda delar för att möjliggöra en redovisning för begreppet. I kapitel 4 i ”Mogen för sex?!” skriver Helmius att varje samhälle konstruerar och formar en lämplig och

belönande sexualitet för det egna samhället. Man har med hjälp av ett system av straff och belöningar kontroll över sexualiteten. Ett sätt att kontrollera sexualiteten för samhället är att skapa föreställningar om vad som är sexuellt rätt och naturligt och ur detta skapa normer och regler. Dessa föreställningar om det naturliga och rätta skiftar över tid och från kultur till kultur vilket också gör att det finns olika regler och kontrollinstrument för sexuellt beteende och sexualitet. Ett sådant kontrollinstrument har exempelvis varit att vi i Sverige förr haft sexualiteten knuten till reproduktion och därmed till äktenskap. Sedan blev förälskelse den nya kulturen. Samlag legitimerades dock inte av förälskelse, men det legitimerades av det kärleksfulla äktenskapet som ju var den arena där man också fick agera sexuellt. Det som är utmärkande idag är att kärlek är obligatorisk för att äktenskap skall ses som sann, och att kärlek och sexualitet är knutna till varandra inom den stabila parrelationen (Helmius, 2000).

Helmius (2000) skriver att preventivmedel och en mer tillåtande sexualsyn har gjort det möjligt att knyta isär förhållandet mellan sexualitet och reproduktion. Den syn vi idag har i Sverige på samlag som ett uttryck för kärlek, ömhet och gemenskap är relativt ny i vårt land. Idag socialiseras ungdomar in i denna syn. Synen på sex som ett uttryck för kärlek och kärlek som en faktor som legitimerar sex har spridits. I interaktion med omgivningen har de åtnjutit föreställningen om att det är rätt och naturligt att ha sex inom en parrelation som bygger på kärlek och att sex även är ett sätt att uttrycka kärlek på till sin partner (Helmius, 2000).

Vidare menar Helmius (2000) att kärleksideologin inte förmedlas till ungdomar endast som en påbjuden norm, utan snarare som en självklarhet. Redan i barndomen socialiseras ungdomar in i tron på den sanna kärleken genom bland annat media. Tron om tvåsamhetens förlösande kraft sprids. I kärleksideologins skapade föreställningsvärld är kärlek och sexualitet inte separerat, tvärtom. De är sammanflätade: kärlek legitimerar samlag och samlag är uttryck för kärlek. I denna ideologiska miljö uppfostras unga efter att i den egna verkligheten finna en brygga mellan ideal och praktik (Helmius, 2000).

Det är med kärleksideologin som sexualiteten också kontrolleras. Kärleksideologin ”tämjer” sexualiteten och gör den ”sann”, god och hanterbar för samhället genom att knyta den till förälskelse och kärlek. Kärleksideologin tillåter därmed inte sex utan emotionella band. Passion, den odisciplinerade sexualiteten, hotar den samhälleliga ordningen genom att den trasar sönder sociala relationsnät, går utanför rådande normer och förminskar den stabiliseringsfaktor för samhället som förutsägbarhet kräver. Passion kan delvis skada

enskilda individer, men den är samtidigt ett samhälleligt störningsmoment. En oförutsägbarhet i passionen innebär exempelvis planeringssvårigheter i exempelvis barnomsorg-, socialbidrag-, bostads- och arbetsmarknadspolitik (Helmius, 2000).

Helmius (2000) menar att de sexuella föreställningar vi har idag, och som delas av många, är att sexuell gemenskap och samlag är ett uttryck för den mest självutlämnande samvaron. En fysisk och psykisk förening mellan två människor. Kärleksideologin gör sexualiteten ”lagom” omvälvande. Den stora kärleken blandas med besvikelse och uppbrott, men trots uppbrott fortsätter en jakt, ett hopp om att det nästa gång ska bli ännu bättre. Eftersom vi har en föreställning om att alla någon gång blir kära så blir också de flesta kära tillslut. Människan har i interaktion med omgivningen och rådande normer ”lärt sig” hur kärlek skall vara; den socialt accepterade kärleken i den egna kulturen. Sexualiteten kontrolleras således av kärleken och kärleksideologin tämjer kärleken, kärleksideologin förespråkar en lagom dos upphetsande passion och lagom dos stabiliserande trygghet. Genom kärleksideologin bedöms sexuella förbindelser annorlunda om de baseras på nyfikenhet, pengar eller om sexuella förbindelser sker endast för stundens njutnings skull (Helmius, 2000).

Ur avhandlingen *Äkta kärlek – heterosexuell samvaro speglar mot diskurser om kärlek, heterosexualitet och kropp* (2002) skriven av Lena Berg återfinns en referens till socialpsykologen Hanne Haavind som för intressanta resonemang vad gäller kärlek och kön. Haavind menar att kärlek kan ses som en praktik som omdefinierat maktassymmetrin mellan könen. Kärlek är ett känslomässigt tillstånd som gör att den strukturella könsordningen, kvinnors underordning och mäns överordning ses som bra och eftersträvansvärd för båda parter. Vidare menar Haavind att kärlekens praktik upplevs och tolkas som jämlik då det ständigt talas om jämställdhet mellan de påstådda två könen och att detta har lett till en tystnad vad gäller mäns större handlings- och tolkningsutrymme. De olikheter som påstås finnas mellan könen ses snarare som personliga drag och frivilliga val för att vardagen skall bli så organiserad som möjligt. Istället för att tala om den maskulina dominansen och den feminina underordningen benämner vi det istället med begrepp som kärlek, lojalitet, nödvändighet, logik och trivsel med mera. Detta resonemang, menar Berg (2002) gör att de som är efterhängare av kärlek tolkar och upplever maktskevheten könen emellan som eftersträvansvärd och nästintill som en självklar dimension av kärlek (Berg, 2002).

3.4 Teoretisk tankeram

I denna studie används alltså den heterosexuella matrisen för att förklara och förstå maktassymmetri i strukturer på makronivå. Med stigma-teorin ges begrepp för att förklara och beskriva individers konkreta bemötande och hantering av denna underordning eller asymmetri. Till sist används Kärleksideologin för att föra samman dessa två nivåer, ge förståelse och begrepp för förklaring till hur unga tjejer socialiseras in i ett beteende där de själva bidrar med sin egen underordning på ett sätt som de upplever är värt att sträva efter. Vi har funnit nyckelord ur de olika teorierna som passar på vår empiri. Heteronorm och kvinnan som avvikare ur Den heterosexuella matrisen, stigma ur Stigmat teorin och system för bestraffning och belöning ur Kärleksideologin.

4. Metod

4.1 Kvalitativ metodologi

Vårt syfte med denna studie var att med utgångspunkt i gymnasietjejjers upplevelser beskriva och undersöka hur de producerar och reproducerar kön inom ramen för heteronormativitet. Utifrån detta frågade vi oss vilken typ av empiri som krävdes för att kunna svara på frågeställningarna tillfredställande. Frågeställningarna riktar sig mot agerande, uppfattningar, normer och faktorer som hindrar och möjliggör att tjejer förändrar och reproducerar kön. Ett kvantitativt material bedömde vi som oförmögen att besvara frågeställningarna då denna metod främst syftar till att besvara frågor som; hur vanligt?, hur många? och så vidare. Denna metod ger också objektiva svar som relaterar till en sanning (Elofsson, 2005), vilket inte passar vårt syfte. Den kvantitativa metodens fördelar omfattas inte av att kunna fånga personers subjektiva upplevelse. Vi bedömde att en kvantitativ metod hade lett till en ”livlös” och svårtydd empiri. En kvalitativ metodologi bedömdes därför som lämpligare då den kan ge en djupare förståelse och mer detaljrik insyn av verkligheten.

Inom den kvalitativa forskningen finns många olika metoder att använda, vilka fungerar på olika sätt beroende av vad det är man studerar. Larsson (2005) nämner tre huvudmetoder för insamling av data inför en studie; öppna intervjuer, direkta observationer samt dokumentanalyser (Larsson, 2005). Denna metodologi kräver nödvändigtvis inte informanter, utan det kan även vara material såsom dagböcker och observationer. Den fokuserar på i att förstå den upplevda världen. Metoden som bedömdes som lämplig var kvalitativ intervju i vilken kunskap konstrueras i interaktion mellan intervjuad och intervjuare (Kvale & Brinkmann, 2009).

4.2 Hermeneutisk ansats

Den kunskap som konstrueras i interaktionen i intervjuerna beslutade vi skulle förstås ur ett hermeneutiskt perspektiv. Hermeneutik är läran om tolkning eller uttolkning, som används för att skapa en förståelse (Thomassen, 2007). Detta är humanvetenskapernas gängse försök att förstå människor utifrån en mångfald och där hermeneutikens uppgift är att klargöra vad förståelse är. Kort beskrivet syftar det i främsta rummet till att försöka dels leva sig in i och dels rekonstruera en annan människas ”själsliv” (Thomassen, 2007). Hermeneutik strävar efter en tolkning av en texts innebörd (Larsson, 2005). I denna strävan spelar undersökarens förförståelse en avgörande roll. Därför redogjorde vi för vår egen förförståelse vilken

återfinns i punkt 4.7.2. Kvale och Brinkmann (2009) ställer sig frågan om förförståelse gör nytta eller skada i en undersökning. Inom hermeneutiken kan man inte göra tolkningar helt förutsättningslöst. Det man istället gör är att klargöra förutsättningarna och bli medveten om att en del formuleringar i hur man ställer en fråga till en text också genererar i vilka olika svar man kan få. Tolkningen går sedan vidare i att istället för att se de omedelbart givna svaren, berika förståelsen genom att alstra nyanseringar och på så sätt utvidga textens mening (Kvale & Brinkmann, 2009).

Denna tolkning av transkriberade intervjuer menar Larsson (2005) kännetecknas av den så kallade hermeneutiska cirkeln. Detta är en process där delar av en text formar hur man ser och förstår textens helhet (Larsson, 2005). Enligt Lilja (2005) krävs det att man redogör för sin förförståelse för att fastställa vad som kan ses som en *preliminär* tolkning, för att sedan förstå delarna i en text som tillsammans blir en tolkning av *helheten*. Han menar vidare att det krävs ett empatiskt förhållningssätt för att kunna sätta sig in i den intervjuades sociala situation och tankevärld för att sedan kunna tolka textens mening ur dennes perspektiv (Lilja, 2005).

Larsson (2005) beskriver detta som att den idealiska målsättningen för en kvalitativ undersökare är att försöka ”uppleva vad den andra upplever” (Larsson, 2005 s. 92)

4.3 Kvalitativ metod

Vi bedömde alltså kvalitativ metod med hermeneutisk ansats som lämplig för att finna empiri som kunde användas för att genom analys ge svar på våra frågeställningar och uppfylla syftet. Syftet med den kvalitativa metoden är värd att nämnas. Larsson (2005) beskriver detta som att dels se till informantens egen beskrivning och upplevelse av verkligheten och dels studera individer ur ett helhetsperspektiv. Att använda sig av den öppna intervjun ger empiri som sätter intervjupersonens upplevelse i centrum. Att anta ett helhetsperspektiv innebär att individerna studeras ur det *naturliga sammanhang* de befinner sig i, i sin helhet. Det innebär inte att innefatta alla situationer som individer kan befinna sig i. Här kommer avgränsningen in, till exempel genom att fokusera på *vissa* företeelser. Dock finns en strävan efter att se dessa företeelser och hur de hör samman som en helhet (Larsson, 2005).

Den metod som valdes är intervjuer. Specifikt valdes öppna intervjuer som fokuserade på att beskriva och förstå upplevelser. Enligt Kvale och Brinkmann (2009) finns det en mängd olika intervjuformer såsom fokusgruppsintervju, datorstödd intervju, faktaintervju med flera. Dessa

kan göras på olika sätt (Kvale & Brinkmann 2009). Variationen är rik, och valet beror på vad man syftar att ta reda på.

Då vi strävade efter en så bred förståelse av fenomenet som var möjligt valde vi att kombinera fyra individuella intervjuer och en fokusgruppintervju, dock enligt samma intervjuguide. En individuell intervju innebär att det endast är en informant per intervju. Fördelarna med att ha en individuell intervju är att det är lättare att prata om känsliga frågor då informanten bara har oss två som åhörare (Billinger, 2005), däremot kan man känna sig utsatt och sakna den bekräftelse man i grupp kan få av varandra i det man yttrar (Billinger, 2005). Denna intervjumetod ställer höga krav på forskarens finkänslighet i att ställa underfrågor på de svar man får (Kvale & Brinkmann, 2009) och att bekräfta informanten.

En fokusgruppsintervju innebär att man intervjuar en förhållandevis homogen grupp med hjälp av en så kallad moderator. Tanken med fokusgruppsintervjuer är enligt Kvale och Brinkmann (2009) att skapa en tillåtande diskussionssfär där fokuset ligger i att deltagarna gemensamt skall återskapa sin bild av den levda verkligheten. Tanken är däremot inte att deltagarna skall vara ense, utan att nya åsikter och tankar skall ta form under diskussionens gång (Kvale & Brinkmann, 2009).

4.4 Intervjuguide

Vi har inspirerats av den halvstrukturerade livsvärldsintervjun i utformningen av vår intervjuguide. Den definieras i Kvale och Brinkmann (2009) som en typ av intervju med att "målet är att erhålla beskrivningar av intervjupersonens livsvärld i syfte att tolka innebörden i de beskrivna fenomenen" (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 19). Den försöker erhålla beskrivningar, tolkningar och tankar om världen utifrån hur informanten själv beskriver, tolkar och tänker (Kvale & Brinkmann, 2009).

Inför intervjuerna utformades en intervjuguide vilken följde en halvstrukturerad modell men med en förhållandevis öppen struktur (Kvale & Brinkmann, 2009). Med halvstrukturerad menas att den varken är ett vanligt vardagssamtal eller ett slutet frågeformulär. Vår guide var halvstrukturerad på det sättet att den utgick från fem förbestämda teman, men frågorna rörande valt tema varierade och ändrades under forskningsprocessens gång. Det varierade även vart fokus låg i intervjun, beroende på vad informanterna själva valde att berätta mer om och fördjupa sig i (Kvale & Brinkmann, 2009). Vi använde i vår intervjuguide fem olika

teman med namnen ”utseende”, ”att prata om sex”, ”sexuella handlingar”, ”kroppskunskap” och ”oskuld”. Se bilaga 2 för intervjuguide.

4.5 Urval och tillvägagångssätt

Intentionen var att genomföra ett antal individuella intervjuer, men på grund av informanternas efterfrågan blev det även en fokusgruppsintervju. Vi försökte värva deltagare till studien på fritidsgården där vi utfört vår praktik. Vår före detta handledare tipsade oss om tjejer, dock kunde ingen av dem ställa upp. Vi gick även till fritidsgården för att prata med dem. En tjej som inte bor i området och som vi också bara träffat under en kort stund ett halvår tidigare ville ställa upp. Hon var starten på ett snöbollsurval (Larsson, 2005). Kort därefter var ytterligare tre intervjuer inbokade, två som vi träffat vid vårt besök och en genom vår handledare. Dessa tre ställdes dock in av deltagarna själva av olika skäl. Vår planering brast och Ida kontaktade en väns lillasyster som ställde upp och dessutom genererade i en gruppintervju. Informationen om studien gavs via telefon och mail. Hanna gjorde sedan ett massutskick på facebook till eventuella deltagare från hennes förra gymnasieskola vilket slutade positivt enligt oss. Av 12 mail fick vi svar från två personer som resulterade i genomförda intervjuer.

Allt som allt fick vi ihop fem intervjuer; fyra individuella och en i grupp. Sammanlagt ingick sju personer varav tre personer var boende i Göteborgs kommun i olika stadsdelar och övriga fyra var boende i stadens kranskommuner. Av de sju informanterna var två personer i undre gymnasieåldern och fyra i den övre.

Vi inledde intervjun med orientering där vi presenterade oss, vårt syfte med studien, de forskningsetiska principerna och användning av bandinspelning (Kvale & Brinkmann, 2009). I inledningsstadiet av intervjun ställde vi inledande frågor där vi konkretiserade en bild vi ville att de beskrev för oss så noggrant de kunde. Detta motiverade informanterna till rika beskrivningar där informanten själv gavs möjlighet att benämna vad som är väsentligt ur dennes perspektiv (Kvale & Brinkmann, 2009).

Stämningen under intervjuerna var god. Vi kunde dock ana ett visst obehag hos informanterna då samtalet ibland kunde röra tabubelagda ämnen. Detta tycker vi dock gav oss en tydligare bild av hur de valda ämnena faktiskt påverkar ungdomar. Eftersom vi bland annat ville

undersöka vad man som tjej får eller inte får utrymme att prata om blev det extra tydligt att några av de ämnen vi diskuterade var så pass tabubelagda att det var svårt att prata om dem ens i generella termer. Vi försökte konstant vid tecken på obehag berätta att allting är tillåtet att prata om här och att vi inte ser några konstigheter i vad som sägs. Vid gruppintervjun tog de bekräftelse av varandra men under de enskilda intervjuerna sökte tjejerna ofta bekräftelse av oss i att det som sades var tillåtet att säga och tycka. Utöver detta var det en fnittrig atmosfär vilket också lättade upp stämningen. Intervjuerna tog ungefär en och en halv timme vardera.

4.5.1 Urval och tillvägagångssätt vid litteraturinsamling

Den forskning som finns ligger något för långt bak i tiden för att vi skulle anse den som ny, dock valdes dessa utifrån deras metod och vad de fokuserat på. De sökord vi använt på svenska är följande: *ungdomar, unga kvinnor, flickor, sexualitet, norm, tonårsflickor, femininitet, feminism*. Vid sökningar i internationella databaser har följande engelska ord använts: *teenage girl, teen, sexuality, sexual identity, norms, sweden*. Begreppen har dels använts enskilt och dels sammansatt i olika kombinationer för att utöka sökandet.

De databaser som använts har varit följande:

KVINNSAM

GUNDA

LIBRIS

www.scholar.google.se

GENDER STUDIES DATABASE

CSA SOCIAL SCIENCE

SOCIAL SERVICES ABSTRACT

4.6 Analysförfarande

Efter varje genomförd intervju transkriberade vi. Först överskådligt utan att beakta eventuella pauser etcetera. Detta för att få ner den mesta empirin på papper i nära anslutning till intervjutillfället. När det närmade sig analys gjorde vi däremot en grundlig transkribering av samtliga intervjuer, detta ordagrant. Utefter vad vi hört vid intervjutillfällena fanns fem teman vilka vi bestämde oss för att markera ut med markeringspenna i olika färger. Dessa var: när tjejer konstruerar genus, när kärlek är inblandat, när tjejerna förhöll sig till killar, när tjejerna

pratade i heteronormativa termer samt när något inte var okej för tjejer/tabubelagt/medförde stämpel eller på annat sätt skapade gränser för tjejers livsutrymme. Många av citaten fick flera färger på sig. Efter att detta var gjort var de tydligaste temana de tre vi sedan valde att utföra analys utefter, alltså: *när tjejer gör kön*, *heteronormativitet* samt *stigma*. Vi satte sedan samman alla citat som rörde just dessa teman i var sitt dokument. Fördelen med att sammankoppla intervjuerna utifrån teman var att se likheter och eventuella skillnader i intervjupersonernas svar. Flera citat passade in på olika teman, vilket vi ansåg visade på den komplexitet ämnet innehar. Vi använde inte någon specifik analysmetod, utan pendlade mellan flera olika. I början var intentionen att använda Grounded Theory, varför vi började leta temata ur empirin. Då vi hittat fem teman som var gemensamma i samtliga intervjuer, gick vi istället till att använda hermeneutisk ansats i förståelsen av vår empiri. Vi tittade också på syftet med vår undersökning och valde ut de tre teman som numera utgör resultat och analys i vår uppsats.

4.7 Metodologiska reflektioner

4.7.1 Reflektioner kring metodval och urval

Att hitta undersökningar och tidigare forskning som behandlar normer kring unga kvinnors sexualitet har varit svårare än vad som först antogs, därför är vår forskning äldre än att vi skulle anse den som ny.

Genom att kombinera bägge intervjumetoderna bedömde vi att nackdelarna med de individuella intervjuerna vägdes upp av fokusgruppintervjuns fördelar och omvänt, exempelvis det vi ovan nämnt om utsattheten i att vara ensam i att prata om något känsligt i relation till stödet i att vara en grupp. Att vi inte använde oss av exempelvis datastödd intervju, vilket är en intervjuform där forskaren och informanten kommunicerar elektroniskt (Kvale & Brinkmann, 2009), var då vi ansåg att vårt syfte lättare skulle nås om vi i mötet med informanterna, öga mot öga, fick åtkomst till hela deras språk, alltså även kroppsspråk och minspel. Detta var en aspekt vi skulle ha gått miste om i valet av en datastödd metod.

Till viss del var det en slump att bostadsort och ortstorlek varierade. Från början hade vi ingen tanke bakom det, men vid de inställda intervjuerna ansåg vi att en variation kanske skulle gynna uppsatsen på så vis att det inte var en homogen grupp med liknande bakgrund som deltog. Alla intervjuer, förutom gruppintervjun utfördes på tjejernas gymnasieskola. Dels av

praktiska skäl, dels för att tjejerna själva skulle känna sig trygga i den miljö de befann sig i men också på grund av att vi inte ansåg att tjejerna själva skulle behöva flytta sig från den egna bostadsorten med allt vad det innebär. Fokusgruppsintervjun skedde på Institutionen för socialt arbetes bibliotek, detta på grund av att det var svårt att få tillgång till ett rum på deras skola men dels också för att vi ansåg att vår egen eller deras hemmiljö kunde distrahera intervjun. Vi satt i enskilda rum utan störningsmoment under alla intervjuer och spelade in intervjuerna på band. Detta för att kunna lägga allt fokus på att lyssna på vad informanten hade att säga utan att behöva bekymra sig över att föra anteckningar, vilket vi ansåg var ett störningsmoment. En annan aspekt var att vi inte ville missa någonting viktigt.

Vi är medvetna om att ett urval på sju personer gör det svårt att dra generella slutsatser utifrån, men detta är inte vår intention och med tanke på de resurser och den tid vi behövt förhålla oss till, anser vi detta urval som tillräckligt i sin mängd (Kvale & Brinkmann, 2009). Materialet anser vi blev mättat tidigt då det var små variationer i det som deltagarna uttryckte. Den eventuella nyans berodde snarare på ålder så när vi intervjuat två personer från varje åldersgrupp var skillnaden i svaren näst intill obefintlig. De sade samma sak, men uttryckte det på olika sätt. På så vis gynnade det kanske oss att tre av tjejerna ställde in intervjun då det breddade urvalet både i åldersgrupp men även i bostadsort, men det är endast något man kan spekulera i.

4.7.2 Förförståelse

Innan du som läsare går vidare in i vår uppsats vill vi medvetandegöra vilken förförståelse som görs gällande för oss. Vi tror nämligen att den är av betydelse för hela uppsatsen, detta då vi innan uppsatsens förfarande hade en hypotes om vad vi trodde vi skulle komma fram till vid uppsatsens slut. Detta tror vi har påverkat infallsvinkeln i arbetet, utformningen av intervjuguide, intervjufrågorna, vår tolkning av svaren, presentationen med mera. Vi tror med andra ord att förförståelsen genomsyrar hela uppsatsen, varför vi valde en hermeneutisk ansats där vi kan tillgodoräkna oss vår förförståelse istället för att reducera den. Vi trodde redan från början att tjejers sexualitet och sexuella handlingsutrymme var osynliggjord och ställdes i relation till killars sexualitet.

Denna förförståelse bygger i första hand på att vi båda själva är unga kvinnor som nyligen rört oss i de arenor där våra informanter nu rör sig. Däremot skiljer sig vår bild en aning åt. Att ha

olika uppfattning av ”verkligheten” tror vi är bra då vi därmed har två olika infallsvinklar och tolkningar av det vi ser. Detta anser vi öka trovärdigheten i vårt arbete då vi inte bara ser det ”vi vill se” utan har tvingats diskutera kring olika möjliga tolkningar. Vi har också under vår fältstudie arbetat med gruppen unga tjejer. Vi har även båda ett stort intresse av gruppen ungdomar, och främst då ur ett genusperspektiv. Dock har vi försökt under uppsatsskrivningen och främst då i analys försökt hitta det som inte överrensstämde med vår hypotes.

4.7.3 Reliabilitet

Med reliabilitet menas att en annan forskare kan komma fram till samma resultat vid en annan tidpunkt (Kvale och Brinkmann 2009). Vi anser att detta är svårt att avgöra i vår studie i och med att resultatet är *vår* tolkning utifrån de förutsättningar vi har haft, förförståelse, eventuell omedveten styrning etcetera. Dock kan det vara värt att fundera ett slag på det. Kvale och Brinkmann (2009) menar att fördelarna med att öka reliabiliteten är att motverka den slumpmässiga subjektiviteten hos en forskare. Dock riskerar man att motverka kreativiteten och variationsrikedomen om man för starkt trycker på en ökad reliabilitet (Kvale och Brinkmann 2009). Larsson (2005) beskriver att man kan öka reliabiliteten i kvalitativ forskning genom att två olika forskare skriver ut samma avsnitt av en intervju eller att samma forskare gör det två gånger men vid olika tillfällen (Larsson, 2005). Vi har dels lyssnat igenom intervjuerna var och en för sig samt tillsammans två gånger och då diskuterat det som sagts. Det bör också tilläggas att vi försökt att hålla oss så neutrala som möjligt vad gäller intervjuguide, i själva intervjusituationen samt att vi fram och tillbaka diskuterat eventuella åsikts- och tolkningsskillnader oss emellan tills vi enats i en gemensam tolkning.

4.7.4 Validitet

Validitet syftar till att man undersöker det man avsett undersöka (Kvale och Brinkmann 2009). Vi har inte haft i avsikt att ge en absolut sanning av vårt resultat. Det vi däremot har velat göra är att ge läsaren en inblick i hur tjejer i tonåren *kan* tänkas resonera kring det valda ämnet; hur de ser på saken helt enkelt. Kvale och Brinkmann (2009) menar att validiteten är bunden till hantverksskickligheten en undersökare har. Detta yttrar sig i att en undersökare konstant kontrollerar, ifrågasätter och teoretiskt tolkar sina resultat (Kvale & Brinkmann, 2009). Larsson (2005) menar att validitet i kvalitativ forskning ökar om de öppna intervjufrågorna är formulerade så att de ”fångar in” det man har för avsikt att ”fånga in”, att

den som blir intervjuad så detaljrikt som möjligt kan uttrycka sin åsikt och uppfattning. Han menar vidare att validitet i kvalitativ forskning också hänför sig till att den som läser en undersökning kan skapa sig en bild via kategoriseringar, analys och beskrivningar som undersökaren presenterat (Larsson, 2005). Vi har, i och med att vi är två skribenter på denna uppsats, hela tiden kollat av med varandra om vi har tolkat empirin, teorin och analysen likadant. Vid meningsskiljaktigheter har vi diskuterat fram och tillbaka för att senare komma överrens om en gemensam tolkning. Vi har även så långt det är möjligt ifrågasatt våra gemensamma tolkningar för att se empirin från olika perspektiv. Vidare har vi försökt ställa öppna frågor och bett dem vi intervjuat att förklara ytterligare om det är någonting som vi inte förstått. De har då fått tillfälle att ändra sig eller bekräfta. Detta anser vi ökar vår validitet. I början tolkade vi dock det undermedvetna vi ansåg oss se hos tjejerna. Efter reflektioner kring detta tog vi ett steg tillbaka och började endast tolka det de faktiskt sagt och uttryckt.

4.7.5 Generaliserbarhet

Kvale och Brinkmann (2009) ställer sig frågan om varför man ska generalisera. Generalisering bygger på det antagande att vetenskaplig kunskap skall vara giltig på alla platser vid alla tillfällen. Inom kvantitativ forskning är det enklare att generalisera om en population, till skillnad från kvalitativ forskning (Kvale & Brinkmann, 2009). Vi menar dock att de vi intervjuat inte lever i en sluten värld. De har svarat på frågor om vad de tror generellt om samhället i stort, varvid man får anta att eftersom de lever i en värld med gemensamma normer, värderingar och har relativt liknande erfarenheter så är dessa på något vis också giltiga och befintliga. Vi tror att liknande svar skulle framkomma om man utförde intervjun i en helt annan stad eller om intervjuerna utfördes av en annan intervjuare. Vår poäng är dock inte att dra generella slutsatser från de svar vi har fått, istället har vår mening varit att lyfta fram exempel på hur ett visst antal unga kvinnor tänker och resonerar kring det valda ämnet. Kvale och Brinkmann (2009) menar dock att det med hjälp av teorier går att argumentera om en viss generalisering, detta kallas analytisk generalisering (Kvale & Brinkmann, 2009).

4.7.6 Etiska överväganden

Kvale & Brinkmann (2009) föreslår att man redan när undersökningen börjar skall beakta de eventuella etiska frågor som kommer under processen gång (Kvale & Brinkmann, 2009). Detta föll sig ganska naturligt för oss då vi var medvetna om att ämnet kunde vara känsligt för vissa att diskutera kring. Vi diskuterade mycket kring hur vi skulle hantera intervjusituationen

om tjejerna skulle känna sig obekväma och kom fram till att så långt det var möjligt försöka få dem att känna sig trygga i situationen och med oss. Innan vi genomförde våra intervjuer informerade vi om de forskningsetiska principerna genom vårt informationsbrev. Vid själva intervjutillfället informerade vi om principerna igen och klargjorde ytterligare för att försäkra att deltagarna förstod. Vi diskuterade också med dem om eventuella konsekvenser som kunde komma i och med ett deltagande. Den konsekvens vi kunde se var att ämnet i sig kan röra upp tankar och känslor hos tjejerna som de tidigare kanske inte reflekterat över. Vi informerade dem då också om att de när som helst kunde kontakta oss om det var något de undrade över i samband med intervjun och att kontakt kunde tas via mail, sms, telefon eller det som kändes bekvämast för dem. Ingen hörde dock av sig i efterhand. Då alla deltagare var över 15 år behövdes ingen tillåtelse från målsman, utan deras egen tillåtelse räckte. Den information som vi delgett dem vad gäller forskningsetiska principer var att de skulle vara anonyma och ingen information som kunde röja deras identitet skulle användas. Vi har därför valt att inte röja bostadsort, skola eller liknande. I och med att ämnet kan vara känsligt var detta en viktig punkt. Samtliga deltagare blev instruerade att uppge ordet "pass" om det var någon fråga de inte ville svara på och att vi därmed skulle gå vidare till nästa fråga. Vi berättade också att endast vi skulle ha tillgång till det inspelade materialet och att det skulle raderas när undersökningen var genomförd. Vi informerade dem om att de hade rätt att avbryta sin medverkan när som helst utan förklaring och att vi i så fall inte skulle fråga varför eller på annat sätt visa missnöje kring detta. Informationen om de forskningsetiska principerna har vi funnit på Vetenskapsrådets (2011) hemsida.

5. Resultat

I detta kapitel redovisas vår empiri. Kapitlet är disponerat efter för tjejerna centrala teman, vilka varit gemensamma vid samtliga intervjuer. Vi redogör för nyanser i svaren och väver samman resultatens från samtliga intervjuer. Namnen är fingerade, dock är ålder och citat personliga och används för att exemplifiera respektive tema. Dessa teman överlappar varandra något och vissa citat kunde ha passat in i ett annat tema än där det är skrivet. Denna överlappning skall inte ses som en brist, utan vi vill snarare framhäva att den är empiri i sig själv, det visar nämligen på fenomenets komplexitet.

5.1 Hur verkar jag lagom knullbar inför de icke-mobbade, kåta, erfarna killarna utan att förlora mig själv i försöket?

5.1.1 Veta, vilja, våga: hur vet jag att jag är sexig, men inte för sexig?

Tjejerna är överrens om hur en sexig kvinna ska se ut enligt samhällsnormen. De refererar till förebilder och idoler för unga tjejer idag, där det sexiga utseendet är att vara smal, ha stora bröst, ha långt hår, moderiktiga kläder, lättklädda kläder, framhäva kvinnliga drag, rumpa, långa ben, smal midja och så vidare. Det gäller dock att vara naturligt sexig och inte plastigt sexig med opererade bröst eller läppar.

Att klä sig eller se ut som sina idoler vill många, men bara till en viss gräns. En sådan gräns är att man inte klär sig för sexigt i skolan där det förknippas starkt med en stämpel, den de kallade *hora*. Att klä sig för sexigt på andra ställen, exempelvis på krogen kan också få konsekvenser såsom utsatthet, förklarar Jenny (18 år). Folk tycker att hon ser tillgänglig ut, då hon går i utmanande kläder. Tillslut kanske hon blir våldtagen, förklarar Jenny.

Tjejerna är överrens om att tjejer i allmänhet försöker leva upp till dessa skönhetsideal, vilket de tycker är svårt att göra detta. Det kan kräva en långtgående insats såsom att färga sitt hår, köpa dyra kläder, offra tid, sminka sig etcetera. Det finns en risk med detta resonerar tjejerna: *man kan förlora sig själv på vägen, och försöka vara eller bli något man inte är*. De vill gärna vara kompis med en tjej som är snygg, då det genererar i uppmärksamhet från omgivningen. Omvänt så vill de även vara snygga, för att få kompisar.

5.1.2 Som tjej får man inte prata om vad som helst, till skillnad från killar

Då man pratar om sex så upplever tjejerna att det finns självklara samtalsämnen och andra tabubelagda ämnen. Menstruation är exempelvis ett ”tillåtet” ämne, därför att det är något alla tjejer har. Detta är alla tjejer överrens om. Vad de inte är överrens om är vad som är tabu och vad som är tillåtet. När det gällde porr och onani var valet enkelt – *som tjej pratar man inte om det alls*, eller väldigt, väldigt lite. De upplevde att killar hade stor frihet att prata om det mesta, de har större handlingsutrymme när det gällde att prata om sex. En tjej däremot uppfattades som konstig om hon sa någonting, vilket inte drabbade killar. Genast tyckte vi att det var intressant att få veta hur de tror att en tjejs försök att prata om till exempel onani på samma sätt som killar skulle bemötas. Så nyfikna ställde vi frågan och fick veta att: *ingen skulle ta det man säger på allvar, det skulle skämtas bort.*

”Killar behöver inte skämma ut sig själva när dom säger ba ”wöööhh, jag var hemma och runka igår!” Men en tjej skulle aldrig kunna säga ba ”jag var hemma och pulla igår”.

(Almina, 16 år).

Ytterligare en anledning till att man som tjej inte kan prata om varken onani, porr, eller sexuella handlingar i stort, är rädslan att betraktas som för sexuell. Jenny (18 år) förklarar att man kan uppfattas som sexfixerad om man skulle erkänna att man någon gång sett på porr. Detta är inte något bra att uppfattas som.

Tjejerna berättar vidare att tjejer pratar om sex i en mjuk ton och att man som tjej pratar mer om känslor och relationer. Killar däremot, ansåg de, pratar mer i termer av att de vill knulla och att det ska vara hårt.

5.1.3 Tjejer hjärta killar och tjejer vs. killar

Det var uppenbart i intervjuerna att sex handlade om heterosexuellt sex. Detta utan att vi sagt det, antytt det eller ens nämnt homosexuellt sex. Att tjejer och killar inte har samma sexuella handlingsutrymme är de alla överrens om; tjejer har mindre. Killar är sexuella, det är de som förväntas och också tar initiativ till sex bland annat. Tjejer beskrivs mer som *mottagare*, de som går med på vad killarna vill eller inte. Däremot tror de alla, utom en, att tjejer och killar har samma lust och behov av sex, bara att tjejerna inte pratar om det. En av tjejerna vi intervjuade menar däremot att killar faktiskt är mer sexuella:

“Killar tänker ju på sex asså, typ varenda sekund, dom...asså dom har inget annat i huvet [skratt]. Dom har bara sex sex sex. Asså klart man tror på det. Tjejer är mer känslor, det är så. Gillar att prata om känslor. Sådär romantik. Asså man vet ju det asså. Vi tjejer gillar att kolla på ex Twilight, fast dom andra gillar att kolla på porr.” (Miriam 16 år).

De andra uttrycker i motsats till Miriam att det *inte* är någon skillnad på hur mycket lust en kille och en tjej känner, nedan är ett citat från en av tjejerna för att belysa detta:

”Dom är kåta, jävligt kåta är dom tjejer, jag lovar. Asså duvet såhär, man kan tänka såhär killar är kåta, jag tror inte det är någon skillnad på tjejer och killar egentligen.. jag tror att man.. bara att vi tjejer inte visar det på samma sätt som killar gör det”. (Almina, 16 år).

En för oss viktig aspekt att uppmärksamma är hur *sexuella förbindelser tjejer emellan avsexualiseras*. De upplever att omgivningen ser det som något som är på skoj och något som inte tas på allvar. Det är också något som man gör för att attrahera killar. Detta gäller inte i en omvänd situation, killar riskerar då att få en bögstämpel på sig. Tjejer har också utrymmet att klä sig som killar gör, här gäller samma regler för den omvända situationen, killar får inte klä sig tjejtigt. *Att tjejer klär sig manligt är till och med modernt*, menar Jenny (18 år).

Vid flera tillfällen då vi frågat efter vad tjejer gör, tycker eller tänker, så svarade de vad de ansåg att killar gör, tycker eller tänker. Detta var frustrerande och inte vad vi frågat efter. För att exemplifiera tar vi med ett citat där vi frågade Almina (16 år) om hur tjejer pratar om sex:

”Alltså det är mer såhär killar, jag sitter mycket med killar och det är dom typ som mer ”jaa, jag ska ta henne bakifrån!”... och det så. Alltså dom .. om man sitter med killar för tjejer, asså vi pratar inte så mycket så för liksom.. vad ska vi prata om? Det är mer killarna som ska fantisera”. (Almina, 16 år).

5.1.4 Kunskap tjejer har om kropp och knopp – men mest om mens

När vi frågade vilken kunskap tjejer har om sin kropp och könsorgan svarade Almina (16 år) att tjejer är mer intresserade än killar av att veta. Detta tror hon beror på att killars könsorgan är lättare att ha koll på för att de syns och är okomplicerade. Tjejers könsorgan är mer

komplikerade, menar hon. Samtliga är överrens om att tjejer har ganska stor koll på den egna kroppen, men de menar att tjejer vet A men sällan B. Den kunskap man har kommer ifrån skolan eller från media, uttrycker samtliga. Ansvaret för att lära sig mer än vad sexualkunskapen innefattar ligger hos en själv. Det handlar om hur intresserad man är, menar Jenny (18 år). Exempelvis kanske man tittar på sitt egna könsorgan i spegeln, menar en annan. Vad gäller kunskap om tjejers lust menar Sandra (18 år, ur gruppintervjun) däremot att kunskap får man tillsammans med en partner, medan Jenny (18 år), uttrycker att det är viktigt att känna till den egna lusten redan innan man har en partner. Tjejerna uttrycker att den kunskap som ges till dem på sexualundervisningen näst intill endast handlar om mens, graviditet, skydd och sjukdomar. Mens är sålunda något de tror att alla tjejer har koll på, pågrund av att det är något som man måste ha koll på som tjej. Man pratar inte i skolan om kåthet eller lust, inte heller så mycket om könsorgan, upplever de.

5.1.5 Att vara knullbar eller den duktiga (omogna) tjejen

Som tidigare nämnts uppfattas det som fint för en tjej att vara återhållsam med sex. *Man ses som en bra tjej liksom, man är en fin tjej som inte gör grejer*, säger Sandra (18 år). Jenny (18 år) påpekar att det är killar som vill att man som tjej ska vara oskuld. Men en tjej vill inte ha en oerfaren kille när hon skall ha sex för första gången. Miriam (16 år) menar att det är killen som ska lära tjejen hur man gör och uttrycker att det då krävs att han har erfarenhet och att man förväntar sig att killar har mycket sex:

”Alla tjejer idag vill ha en kille som redan haft det många gånger. Man tänker oj, har han inte haft tjejer innan, har han inte tänkt på det? Gud vad mobbad han är”. (Miriam, 16 år).

De egenskaper som förknippas med tjejer som inte haft sex kan vara att man är mer seriös, oskyldig, vet vad de vill, oerfaren, ”barnslig”, omogen, duktig och gränssättande. Utifrån dessa egenskaper förde alla tjejer en diskussion om att man även kunde se via yttre attribut huruvida en tjej var oskuld eller inte. Det gällde i de fall där andra tjejer klädde sig ”för sextigt” eller ”agerade på ett sexuellt sätt”. De poängterade dock det faktum att man aldrig riktigt visste vem som är oskuld eller inte, eftersom denna uppfattning bygger på fördomar.

Vad begreppet oskuld innebär är samma för dem alla, alltså den som inte haft samlag med en person av motsatt biologiskt kön. Däremot värderas begreppet olika dem emellan. Två av

tjejerna ansåg att oskulden var någon betydelsefullt, något man skulle spara tills äktenskap eller långvarig kärlek. De övriga tjejerna ansåg att oskuld var något man kunde bli av med i *rätt tid*, det förekom både ett ”*för tidigt eller försent*”. Exempelvis berättar Elvira (18 år) att man lätt kan känna sig utanför när andra tjejer som har haft sex pratar om det, då man inte haft det själv. Då kan samlaget vara ett kvitto på att passa in.

Vi försökte problematisera tjejernas definition av vem som är oskuld utefter andra sexualiteter än det heterosexuella. Detta visade sig vara svårt för samtliga förutom Elvira (18 år) som tyckte att eftersom homosexuella par också har sex så kan de därmed också bli av med oskulden. Däremot var det svårt att formulera hur det skulle gå till. Detta då tjejerna förutsatte penetrering av en kuk i en fitta där en mödomshinna skulle ”spräckas” och att det i bästa fall skulle blöda. Tjejerna förknippade här oskuldskonceptet med just andra tjejer, de talade inte om killars oskuld på samma sätt. Detta väckte vårt intresse varvid vi frågade vad som krävs för att en kille ska bli av med oskulden. Detta var svårt att formulera för samtliga.

En av tjejerna berättade för oss om ett begrepp, förutom horstämpeln, som används av killar i talet om tjejer. Detta begrepp kallade hon KB, vilket betyder knullbar. Detta innefattade de tjejer killarna trodde var lätta att ha sex med eller som man ville ha sex med. Hon berättade vidare att de flesta tjejer ville att killarna skulle tycka att de var KB å ena sidan. Det fungerade som ett kvitto på att man var eftertraktad. Å andra sidan vill ingen tjej betraktas av killar som KB, om det låg sanning i att hon faktiskt var knullbar, att hon låg runt. Att vara KB handlade nästan bara om hur tjejer såg sexuella ut, men ändå också hur man betar sig. Tjejer ville gärna uppfattas som KB, men inte vara det, bokstavligt talat, och det behövde vara på ett naturligt sätt – att ha en naturligt attraktiv kropp.

Tjejerna berättar att de upplever att det finns krav från samhället och omgivningen för hur de skall agera sexuellt. Dels anses det som något fint och bra för tjejer att vara återhållsamma då man inte har ett förhållande. Däremot upplevs krav på att vara sexuell och kunnig då det väl är dags för sexuell aktivitet.

5.2 ” Tjejer ska inte gå runt och hora sig hit och dit ”

I alla intervjuer har det talats om en stämpel, den de kallar *hora* eller *slampa*. Tjejerna berättar att begreppet *hora* är något som riktas mot tjejer som exempelvis har sex med någon man inte

är tillsammans med i ett förhållande. Detta menar de är ett beteende som uppfattas som ”lätt”, vilket vidare betyder att man var lättillgänglig för killar att ha sex med.

Vad det också innebär att uppfattas som lättillgänglig, är att man upplevs ha svårt att bestämma sig, att man inte går att lita på, att man ses som oseriös, med mera. Men att vara just detta och få denna stämpel ansåg alla tjejerna som något mycket negativt, något man inte ville. Jenny säger såhär:

”En stämpel är inget som man vill ha. Att få en sån där stämpel får stora konsekvenser för en tjej som senare, att ingen pojkvän vill ha henne, att folk skriker hora efter henne, spottar efter henne och att hon förtjänar att bli våldtagen, hon har ju ändå redan sex med alla. Det kan bli sånt istället när det gäller tjejer. Sånt har man ju sett på tv:n, dokumentärer och sånt”.

(Jenny 18 år)

5.2.1 Ingen vill vara med en hora

Elvira (18 år) berättar att man pratar nedlåtande om de tjejer som uppfattas som lätta. Att man pratar om dem som att de inte är goda nog att ha ett förhållande och att de inte kan bestämma sig för en och samma kille och att man förstår varför ingen kille vill vara tillsammans med denne. Tjejerna är också eniga sinsemellan att det både är tjejer och killar som benämner andra tjejer som *horor*, att stämpeln delas ut av både tjejer och killar. Men för tjejerna är *hororna* enbart negativa, inga man vill förknippas med. För killarna däremot är *horan* en tjej de kan ha sex med utan att hon gör stort motstånd. Hon är ju lätt att få, berättar samtliga tjejer, förutom en. De pratar här om konsekvenserna av att ha en *horstämpel*. Dessa konsekvenser är att man inte verkar attraktiv för killar att bli tillsammans med (utan bara att ligga med) och att det till och med kan gå så långt som att bli våldtagen. En annan konsekvens av att vara stämplad är att ingen vill vara ens vän. Ingen tjej vill förknippas med en *horig* tjej:

”Man är rädd att man ska bli likadan om man är kompis med någon sån. Hon är inte en bra tjej, man är rädd för att man ska bli exakt likadan. ”hon umgås med henne, då är hon också sån”” (Miriam 16 år).

5.2.2 Hur man blir en hora på olika sätt och hur man undviker det

Tjejerna berättar att *horstämpeln* även förknippas med annat än att ha sex med killar, det finns

olika sätt och saker som gör att tjejer kan bli stämplade med negativa begreppet som *hora*, *slampa* eller ”lätt”:

” Tjejer som kollar på porr kan man tänka att hon är sexfixerad, typ som att man vill va ”ra slampig av sig, det enda man tänker på är sex och man vill ha massa sex. Därför vill man nog ha det lite hemligt Men det är bara om man gör det för mycket. Man är så rädd för att få hor stämpeln att man inte vågar prata om det, men någon gång kollar nog alla.. Det är annorlunda för killar, de skall vara sexfixerade och ha mycket sex och kolla på porr, enligt samhället.” (Jenny 18 år).

Att kolla på porr och vara tjej är alltså riskabelt. Att gilla fel saker kan också tendera att sluta i en stämpel. En av tjejerna berättar att en tjej som har analsex *får* självklart ha det, men att hon skulle bli ifrågasatt kring *varför* hon hade gjort det. Man skulle undra för vems skull hon gjort det och att ”dom” (tjejen som gör det) får i alla fall ta konsekvenser av det, att många skulle reagera negativt på tjejen, det är hon som ställer upp på det” (Ranja 18 år).

Miriam (16 år) förklarar att det är viktigt att vara svårfångad för att undvika stämpeln. Hon menar här att det inte bara är viktigt av den anledningen att slippa få en stämpel på sig just nu. Det är också något som är viktigt inför framtiden, ur ett längre perspektiv, att stämpeln är något som består för den som en gång tilldelats den.

”Det är smart att vara svårfångad, det tänker man på i den här åldern, för då kan man inte få några rykten. Sen när man är 25 och ska bli seriös med en kille så finns det inga rykten att få reda på för då skulle folk tänka såhär att hon har haft sex med hela Göteborg, vad håller hon på med?” (Miriam 16 år).

Ytterligare kunde oralsex, trekant, eller att ha sex med någon ur en annan åldersgrupp generera i en stämpel. Ur fokusgruppen framkom att om en tjej haft trekant med två killar så är det endast tjejens handling som man fokuserar på, killarna glöms bort. Tjejerna tycker att det är hemskt att det är så, men upplever att det bara är så det är. De berättar att man tänker ”varför gjorde hon det?” ”hur tänkte hon egentligen?”. Vidare vid diskussionen om analsex framgår det att det är något ”som tjejen går med på”, och även där glöms killen bort. I och med att det är förnedrande för tjejen, som de uttrycker det, så är det också tjejen som har gjort fel då hon accepterat det. De pratar här ur ett samhälleligt perspektiv.

5.2.3 Sanningen är att tjejer är precis som killar, fast ändå inte

Vi frågar dem ifall det är så att tjejer då låter bli att agera sexuellt för att undvika stämpeln, med de tror de inte. De menar att tjejer och killar har samma lust och behov av sex. De tror att tjejer ändå fantiserar, har sex utanför förhållandet, tittar på porr och onanerar, precis som killar. Skillnaden är att man inte berättar om det, med rädslan för att betraktas som sexfixerad och därmed få en stämpel. Molly (18 år) säger att det är *när man* (som tjej) *pratar om det som det blir en grej*.

Den finns dock en arena där tjejer är helt säkra från att bli stämplade och det är när man befinner sig i ett parförhållande. Där är gränserna för vad man får och inte får göra mer uttänjda än om man är singel. Jenny förklarar:

”Inget negativt, har man det ofta eller så med samma person så är man ju inte slampa eller så, man gillar ju sex, alla har ju behov. Man får inte den stämpeln då. Den stämpeln tänker man inte vid förhållande, men då är det ju deras behov. Förhållanden som innehåller kärlek är det enda där man kan ha hur mycket som helst utan att få stämpeln”, (Jenny 18 år).

När vi sedan frågar om samma stämpel gäller för lättillgängliga killar blir svaret att killar som har mycket sex får status bland andra killar, medan tjejer inte får status någonstans, varken av tjejer eller killar:

”För det är lite såhär, tjejer som har mycket sex och kallas horor – det är negativt. Killar dom klassas som player och dom får status” (Almina 16 år).

Dock blir han inte pojkvänsmaterial bland tjejer, på samma sätt som tjejer inte blir flickvänsmaterial hos killar, berättar Sandra (18 år) ur fokusgruppsintervjun. Däremot har killar alltid möjligheten att förändras, att bli bättre. De kan bli pojkvänsmaterial i framtiden, till skillnad från tjejer. Tjejer som får en stämpel har alltid en stämpel, menar en av de intervjuade.

5.2.4 Det är samhällets fel och begreppet hora som flytande

Vid frågan om vem det är som bestämmer vem som är hora eller inte svarar de enhälligt att det är samhället som bestämmer. Att det är ett faktum som inte går att förändra. Det är bara att

akta sig och vara smart. Däremot tycker de alla att det inte okej att det ser ut så i samhället, att det är orättvist. De säger också att de ju ingår i samhället och tänker då att de också har ett ansvar. Det borde *inte vara okej för killar* heller att ha massa sex.

Miriam berättar att det är vanligt att man i skolan använder begreppet *hora* som skällsord och ibland även som tilltalsnamn till sina kompisar. Detta för att det bara är på skoj och inte tas på allvar. Man tänker inte alltid att det kan vara kränkande, berättar hon.

Under intervjuerna benämndes inte alltid ”dåliga flickor” med ordet hora, lätt eller slampa. Ofta refererade de med andra uttryck men som betydde samma sak, exempelvis ”*en sån där som vill ha uppmärksamhet*”.

5.3 ”Att älska – making love liksom... då är det okej”.

5.3.1 Om man älskar någon så är det mer okej – tjejer bryr sig ju bara om kärlek

Som vi tidigare nämnt är förhållandet av stor betydelse för tjejers sexualitet. Detta var något samtliga berättade för oss. Sex inom ett förhållande är likamed sunt och okej. Anledningen till att sex inom ett förhållande är okej är för att det innehöll kärlek. Det var återkommande både vid vad man fick göra när det kom till sex eller när vi pratade med tjejerna om att ha sex första gången. Jenny (18 år) förklarar detta med att det är förväntningarna på tjejer om att en tjej bara kan och ska njuta av sex inom ett förhållande som är anledningen till att sex utanför förhållandet inte är lika accepterat.

Orden ”älska”, eller synonymer till ordet, kommer upp flera gånger under intervjuerna, det var den bästa och mest fördomsfria typen av sex. Att man även litar på varandra var en annan anledning till att informanterna ansåg att det var bäst att ha sex med någon man är ihop med. Det är också lättare att utforska sin egen lust, åtrå och kåthet med någon man känner, och man får därmed ett bättre sexliv, menar Sandra (18 år) ur fokusgruppen.

5.3.2 Även om det finns kärlek så finns det gränser; det ska ”kännas rätt”

Tjejerna pratar också, främst Almina och Miriam (båda 16 år), om att när man väl blir ihop med någon så bör det dröja ett tag innan man har sex med varandra. Har man sex för tidigt i förhållandet så klassas man lätt som slampa. Samtidigt säger Miriam (16 år) att hon tror att

många har en föreställning om att sex stärker ett förhållande. Hon nämner att hon hört flertalet gånger att killar måste ha sex inom sex månader från att man blivit ihop, annars kommer han kanske att göra slut.

Det ord som flitigast återkom i samband med sex vid kärlek är att det också då ”känns rätt”. Att vänta tills det *känns rätt* innan man har sex första gången eller fortsatt sex i framtiden var viktigt, enligt flera av dem vi intervjuat. I samband med detta kom också frågan från tjejerna själva om att man annars undrar vem eller vilka dessa tjejer egentligen har sex för; sig själv eller för killen? Det nämns bland annat att man annars kan tro att tjejer som har sex utanför förhållandet endast har det för skojs skull, vilket inte är okej. Inom ett förhållande är det mer okej, berättar Almina (16 år) eftersom det inte bara är på lek då.

5.3.3 Verkligt eller överkligt?

Miriam (16 år) påpekar att man i ”överkligheten” kan fantisera om okända män, och även då känna mer lust, men att det i verkligheten måste vara känslor inblandat. Jenny (18 år) benämner det som att man kan undra hur många personer en tjej legat med egentligen om hon exempelvis klär sig på ett ”olämpligt sätt” eller det på annat sätt märks att hon har sex utanför förhållandet. Man tänker också om en sådan tjej som att hon *bara* är ute efter sex, detta beskriver hon som något negativt.

Som tidigare nämnts talas det illa om tjejer som har sex utanför förhållandet eller med olika personer över tid. Elvira (18 år) nämner det som att en sådan tjej är dålig på att ha förhållanden, att man inte kan lita på henne – som kille.

5.3.4 Kärlek måste finnas med första gången eller om man går utanför det ”vanliga sexet”

Vid prat om att ha sex första gången var kärlek en förutsättning för att sexet blev fint och något man kunde minnas, vilket det inte kunde bli om man inte var ihop. De var tydliga med att det inom ett parförhållande kanske kunde vara lättare att hantera motgångar om något inte skulle gå bra när man hade sex, för så länge man älskar varandra så kan man prata om det förklarar Almina (16 år). Nedan visar citatet hur sex utan känslor inte är fullt så legitimt som sex med känslor, framförallt inte vid första gången:

”Näee.. och jag tycker första gången är så speciellt på nått sätt.. hon berättade för mig att dom utnyttjade varandra och då kändes det liksom som att dom bara hade sex för att bara ha sex.. för att det är coolt liksom. Jag tycker att första gången är lite heligt sådär”.

(Elvira, 18 år).

Olika typer av sex kan också bli mer okej om kärlek är iblandat. Oralsex och sex för homosexuella var något som var lättare att hantera om personer var kära i varandra enligt två av tjejerna.

5.3.5 Hur man värderar ”ihop-tjejerna” och ”singel-tjejerna” olika när de har sex

På frågan om det är någon skillnad på tjejer som har sex utanför förhållandet och sex inom ett förhållande var svaren tydliga. Samtliga ansåg att tjejer som har sex inom ett förhållande värderas högst och att tjejer som har sex utanför ett förhållande betes sig på ett sätt som inte är okej enligt samhället, detta enligt alla. Exempel från fokusgruppsintervjun:

”Har man haft sex bara tjugo gånger men med tjugo personer så blir det ju fördomar, men om man har haft sex 100 gånger med samma person.. Det finns inga fördomar om man har haft sex med en person, i ett förhållande”. (Molly, 18 år, ur fokusgruppintervjun).

”Höra.. Alla tycker det. Alltså inte.. Okej ifall hon har sex med 20 killar i skolan ”då är det nånting” men har hon haft två pojkvänner här i skolan och haft sex med dom så är det naturligt, hon är inte hora för det. Har hon känslor för killen så är det väl mer okej, ingen kan säga att hon är en slampa”. (Miriam, 16 år).

Vi frågade då hur man ser på tjejer som har sex med en och samma kille – trots att de inte är kära, för att försöka klargöra om det är kärleken eller det faktum att tjejen *inte känner* killen i fråga som spelar roll. Elvira (18 år) och Almina (16 år) benämnde båda det som att om man har sex med samma kille flera gånger så *gillar* man ju faktiskt den personen. Här kunde dock svaren skifta något. Jenny (18 år) säger att eftersom sex med en kk (knullkompis) inte innehåller kärlek *endast* isåfall sker eftersom man har ett fysiskt behov. Men det är ändå inte riktigt samma sak, eller lika okej, som vid sex i ett faktiskt förhållande eftersom nyckelingrediensen kärlek fattas. KK var endast okej om man bara hade en ”knullkompis”:

” Förhållanden som innehåller kärlek är det enda där man kan ha hur mycket som helst utan att få stämpeln. Men med kk så är det ju ingen kärlek, det är ju bara ett behov, men det är ändå inte riktigt samma sak för det är ingen kärlek. Sex kan man ju.. kk kan väl va kul, men bara med en, man måste ju uträtta sina behov på något sätt, haha.” (Jenny, 18 år).

Vi fick, vid frågan om hur det anses för tjejer att ha en sexuell relation med en och samma partner dock utanför ett kärleksförhållande, ofta motfrågor där tjejerna försökte bekräfta från oss om det är så att den här tjejen isåfall känner killen väl. Gör man det så är sex mer okej. Informanterna hade svårt att acceptera att den påhittade tjejen varken hade känslor för killen eller kände honom.

5.3.6 Att vara ihop och tjej hjärta kille = självklart

När vi försökte prata om olika sexuella situationer med tjejerna så förutsattes det till största del att det handlade om en tjej som hade pojkvän. För att prata om tjejer som hade sex, kände eller gjorde saker utanför ett förhållande så krävdes det en markering från vår sida. Ofta möttes vi av motfrågor som ”Är de ihop då eller?” eller ”Om man är singel då alltså?” etcetera. Det var stor skillnad på hur svaret skulle bli beroende på detta. Tjejerna hade svårt att se att tjejer hade sex utanför ett förhållande av egen vilja, förutom vid fokusgruppintervjun där man ansåg att sådant händer, men att de själva inte kunde förstå det riktigt (rent njutningsmässigt), samt vid Jennys intervju. Övriga hade svårt i att se hur det kan ske att tjejer har sex för att de är kåta och vill utanför en relation, framförallt vid förlorandet av oskulden.

6. Analys

Detta kapitel är disponerat efter de teman som presenterades i föregående kapitel. I det föregående kapitlet så försökte vi, som Larsson (2005 s. 92) uttrycker det, ”uppleva vad den andra upplever”. I detta kapitel blir den hermeneutiska ansatsen ännu tydligare då vi *rekonstruerar* ”själslivet” (Thomassen 2007) och förstår och tolkar denna rekonstruktion och själslivet genom de teorier och de begrepp vi valt. Vi vill här påpeka att olika teman har olika innebörd och olika nivåer i vår tolkning varför teorierna också får olika mycket utrymme i respektive tema. Fenomenet är komplext och det innebär att stor del av empirin och teorierna överlappar varandra. Detta är inte en svaghet utan pekar i sig själv på komplexiteten. Vi börjar med att fokusera på *Hur tjejer gör tjejer* vilket alltså är en analys av vad som i resultatdelen kallades *Hur verkar jag knullbar inför de icke-mobbade, kåta, erfarna killarna utan att förlora mig själv i försöket*. Vi fortsätter sedan med att analysera hur stämplat som till exempel *horan* bemöts och hanteras som *stigma*, vilket beskrivits i resultatdelen *Tjejer ska inte gå runt och hora sig hit och dit*. Slutligen analyseras vilken roll kärleken spelar i tjejers sexualitet, som beskrivits i resultatdelen *Att älska – making love liksom... då är det okej*.

6.1 Hur tjejer gör tjejer

Vi tolkar tjejernas berättelser som att tjejerna ser sig själva som en homogen grupp med få skillnader. Att beskriva en attraktiv kvinnokropp och efterstävbara kvinnliga egenskaper var lätt och bilden de beskrev var sänär identisk dem emellan. Detta tror vi är då föreställningarna av vad som är kvinnligt är en vedertagen bild vilken lyser starkt i vår empiri. Den bild tjejerna beskrev av en attraktiv tjej var ganska snäv och svår att upprätthålla, men ändå ifrågasätter tjejer inte denna bild. Vi uppfattar också att tjejerna beskriver sig själva som killarnas motsats. Ofta pratar tjejerna om vad killar gör när det handlar om sex och definierar sig själva därmed utifrån det, de gör det killar inte gör. Vi ser här tydligt en *heteronormativ* genusordning som innebär att killar och tjejer ses som motsatspoler där killar utgör normen (Butler, 2000). Då vi frågar tjejer frågor som är obekväma att svara på är svaren istället vad killarna gör. Det tjejerna försöker förmedla underförstått till oss är att tjejerna då gör ”det andra”. Anledningen till det, tror vi är att kön är något som ”bara är” och som är starkt befäst i deras verklighet genom att manligt och kvinnligt är de identiteter som är möjliga att anta med en föreställning om att det handlar om biologiskt kön (Butler, 2000).

Tjejer strävar efter att leva upp till skönhetsideal som ansågs kvinnliga för att attrahera killar

och att få status bland tjejer (Ambjörnsson, 2004). Detta tror vi betyder att de genus som är möjliga att identifiera sig med också förutsätter en heterosexuell marknad, att tjejer skall attrahera killar och tvärtom (Butler, 2007) och att tjejer antas vara vän med andra tjejer. Tjejerna menade att det var svårt att leva upp till de ideal som fanns, vilket innebar att vissa lyckades medan andra misslyckades. De berättade att man kunde förlora sig själv vilket vi tolkade som att tjejerna offrar sig själva, för att försöka göra sig själva till något de upplever att de varken faktiskt är eller kan vara (Butler, 2007). Tjejerna *konstruerar sig själva till kvinnor*, det är inte något de är födda till. Men att vara tjej innebar mer än bara konstruktionen kvinna, det innebar även referenser till det biologiska könet. Detta visade sig då tjejer helt obekymrat kunde prata menstruation med andra tjejer. Detta påvisar också tjejerna när de menar att mens är något som alla som tillhör gruppen tjejer har gemensamt och därför är det ett normalt samtalsämne. Mens är också något man inte talar med killar om, då dessa är en grupp som biologiskt inte har mens. Här spelar alltså biologin en tydlig roll i hur tjejerna definierar sig själva och utesluter killarna.

Att misslyckas med att som tjej konstruera sig själv till kvinna kunde få konsekvenser. Jennys berättelse om att tjejer som är ”för” sexiga eller attraktiva blir utsatta och kanske till och med våldtagna ser vi som en konsekvens. Dock har samma yttrande från Jenny en annan sida, den att tjejerna själva bär ansvar för våldtäkten då de har klätt sig för sexigt. Tjejer bär alltså ansvar för killarnas sexuella handlingar – vilket i detta fall är våldtäkten. Det är tjejerna som klätt sig fel och därmed bär skulden. Detta är ett tema som vi återkommer till senare i analysen, men vilket vi anser tyder på en maktasymmetri tjejer och killar emellan, där killar inte bara utgör normen utan även har makt över den (Butler, 2007). Andra konsekvenser av att misslyckas i sin kvinnlighet är att bli kallad för *hora*, vilket följande kapitel kommer handla om.

6.2 Stämpeln som Stigma

Som tidigare nämnts, i den heterosexuella matrisen, räcker det inte att ha sex med personer av motsatt kön för att man skall uppfattas som begriplig. Det måste också göras på ett accepterat sätt. Detta kallas den heteronormativa genusordningen och innebär att sanktioner delas ut till dem som inte gör rätt. Att som tjej ha sex med två killar samtidigt riskerar direkt att hamna utanför gränsen för vad som är accepterat och normaliserat. Vilka sanktioner som en avvikare kan råka ut för varierar, dock tolkar vi begreppet *hora*, *slampa* eller ”*en sån där*” som just en

sådan sanktion.

Vi tolkar det som att det tjejerna berättar om *horstämpeln* är ett straff riktat mot den i en grupp som har ett icke önskvärt beteende (Goffman, 1972). En tjej som fått stämpeln *hora* upplevs och behandlas på ett särskilt sätt bland andra tjejer. Tjejerna pratar illa om horan som en tjej med dåliga egenskaper, vilket de alla var överrens om. Att inte kunna behålla de killar man ligger med är ett exempel, omogen är ett annat (Goffman, 1972). Inga positiva egenskaper nämns och horan reduceras från att vara duglig tjej i andra sammanhang till att bara vara en avvikare. Blickpunkten för horan är alltså det som avviker (Goffman, 1972). Bilden av vem horan är, tolkar vi som motsatsen till idealkvinnan. Den som iscensätter sitt genus som kvinna på fel sätt blir alltså *Hora*.

Men att iscensätta genus handlar om mer än sätt att vara och att inneha fel egenskaper (Butler, 2007). Det handlar lika mycket om utseende, vad man gör och vad man säger. Jenny säger såhär;

”Tjejer som kollar på porr kan man tänka att hon är sexfixerad, typ som att man vill vara slampig av sig, det enda man tänker på är sex och man vill ha massa sex. Därför vill man nog ha det lite hemligt. Men det är bara om man gör det för mycket. Man är så rädd för att få horstämpeln att man inte vågar prata om det, men någon gång kollar nog alla.. Det är annorlunda för killar, de skall vara sexfixerade och ha mycket sex och kolla på porr, enligt samhället.” (Jenny 18 år)

Detta exempel vittnar om en handling som är oacceptabel att utföra för en tjej. Almina (16 år) berättar om en vän hon har som utstrålar något, något som killar tolkar som sexuellt attraktivt. Detta trots att hon inte har haft sex. Horstämpeln kan alltså också genereras av faktorer som inte går att styra över (Goffman, 1972).

Att stigmatisera sker både medvetet och omedvetet (Goffman, 1972). Tjejer diskriminerar den som kallas hora på fler sätt än att tillskriva henne egenskaper. Miriam berättar att ingen tjej vill vara kompis med en tjej som kallas *hora*:

”Man är rädd att man ska bli likadan om man är kompis med någon sån. Hon är inte en bra tjej, man är rädd för att man ska bli exakt likadan. ”hon umgås med henne, då är hon också sån”” (Miriam 16 år).

Detta är en sanktion man kan få som tjej om man har sex på fel sätt, man blir exkluderad. Vi får också berättat för oss om andra konsekvenser av att ha fått stigmat, Jenny säger såhär;

” Att få en sån där stämpel får stora konsekvenser för en tjej som senare, att ingen pojkvän vill ha henne, att folk skriker hora efter henne, spottar efter henne och att hon förtjänar att bli våldtagen, hon har ju ändå redan sex med alla” (Jenny 18 år).

Detta är både ett tecken på att det är avsiktligt man tar avstånd från hororna, men också att konsekvenserna är så stora att de nekas rätten till sin egen kropp (Goffman, 1972).

Men det är inte bara tjejer som delar ut stigmat *hora*, det är även killar. Men då killarna angriper *horan* i tjejgänget, tar tjejerna denna i försvar (Goffman, 1972). Det gör tjejerna med motiveringen att samhället är fel och killarna kan vara dumma i huvudet. När tjejerna berättar att det är tråkigt att fokus bara hamnar på tjejen, vid exempelvis en trekant tolkar vi det som att man vill försvara tjejerna då de tillhör den egna gruppen. Men när någon inom gruppen attackerar försvinner försvaret och avvikaren får klara sig själv (Goffman, 1972). *Horan* står då helt ensam, utan försvar av den egna gruppen.

Miriam uttrycker det som att ”man måste vara smart”, vilket vi tolkar som att bete sig rätt och eftertänksamt, annars riskerar man hela sitt goda rykte. Detta riskerar man inte bara just i den tidpunkt som är nuet, utan också för en lång framtid framöver. Hon berättar att för dem som fått en stämpel, kan hela ens framtid vara förstörd. Trots att man är 25 år och vuxit upp kan den hindra dig från att ha ett förhållande med en kille, som hört talas om ditt rykte (Goffman, 1972).

Miriam berättar vidare att orden *hora* och *slampa* används en del i skolan, i ett annat sammanhang än just för att stigmatisera. Det används där både som tilltal och skällsord utan att vidare reflektera vad termerna egentligen innebär (Goffman, 1972). ”Man glömmer liksom bort att det kan vara kränkande för vissa”, berättar Miriam.

Rädslan för stämpling styr tjejerna på många olika plan. Detta är något som de uttrycker

själva, men har reflekterat mer eller mindre över. Rädslan för stigmat styr och kontrollerar hur tjejer klär sig, hur tjejer betar sig, hur tjejer pratar och kanske också vad tjejer gör med en sexuell partner, främst handlar det om att låta bli att uttrycka ”för mycket” oavsett det gäller handlingar, prat eller yttre attribut. Detta kan förklaras med att stigma är ett instrument för social kontroll av individer där majoriteten lyckas hållas i schack och upprätthålla eftersträvbbara samhällsideal i rädslan för att bli utstötta (Goffman, 1972). Tjejerna anser alla att stigmat är samhällets fel och därför utom deras kontroll, med de är alla överrens om att det ändå är orättvist. Dock vet de inte riktigt varför.

6.3 Hur kärlek spelar en (stor) roll

Med kärlek kontrolleras sexualiteten via bestraffningar och belöningar. Straff kan vara att bli stigmatiserad, som vi sett ovan, och belöningen är hoppet om och upplevelsen av kärlek. Av allt att döma vid intervjuerna med tjejerna är kärleksideologin någonting som genomsyrar allting som har med sexualitet att göra. Du straffas (se stigmaavsnittet) om du har samlag för mycket (utanför kärleksrelationen) eller om du har samlag utan kärlek. Kort och gott: sex utan kärlek får konsekvenser.

Det framgår i intervjuerna att det finns normer och regler vid sex. De regler som vi kan utskönja från våra intervjuer är att man endast skall ligga med någon man är *ihop* med, man ska inte ha ”onaturligt sex” och man ska heller inte prata om sex – framförallt inte sex som man ägnar sig åt på bokstavligen egen hand, sexualiteten kontrolleras när man avgör vad som är rätt och naturligt (Helmius, 2002). Även om reproduktionen som orsak till varför man har sex inte har lika starkt fäste i Sverige idag som förr i tiden, kan vi ändå se tydliga spår på att reproduktion ändå är kopplat till rätt sex på något vis. Både den syn tonårstjejer själva har och den syn tonårstjejer upplever att samhället har på sex. Sex som inte kan generera i barn (onani, analsex, oralsex exempelvis) och sex med någon som man inte kan se som pappa till sina barn (sex utanför ett kärleksförhållande) eller med en annan tjej är i allmänhet inte lika accepterat som ”vanligt sex”. Här kommer även synen på det heterosexuella som det naturliga och mest belönande in. Sexuella handlingar med någon av samma kön tas inte på allvar eller förkastas helt. Trots att kondomer, fri abort eller konstgjord befruktning finns (och vi därmed accepterar att sex utövas utan att barn blir till) verkar det enda sättet att ha sex på, med gott samvete, fortfarande vara starkt knytet till reproduktion. Helmius (2002) menar att preventivmedel gjort att sexualitet och reproduktion har knutits isär medan vi anser och menar

att det nog fortfarande sitter några trådar sammanlänkade, ännu har inte bandet klippts helt. Därmed håller vi inte med i Helmius (2002) beskrivning av kärleksideologins isärhållning mellan reproduktion och kärlek i dagens Sverige.

Det framgår tydligt från våra intervjuer att kärlek spelar en stor roll när det kommer till sexualitet i tjejernas liv. Detta bekräftar att kärleksideologin har ett starkt fäste i Sverige där tvåsamhet och emotionella band ses som det bästa, och nästan uteslutande den enda arena där man kan ha sex på utan att riskera sitt rykte eller dylikt.

Inte heller ansåg tjejerna vi intervjuat att det var konstigt att ha sex med den man var ihop med, snarare tvärtom, det förväntades att man hade sex med sin pojkvän eller flickvän, det är ett uttryck för kärlek (Helmius, 2002). Miriam exempelvis tror att många tänker att sex stärker ett förhållande, att man fördjupar relationen. Även hennes tro att en kille ska göra slut om man inte har sex inom en viss tid tyder på detta. Kärlek och sexualitet är någonting sammanflätat (Helmius, 2002) Detta syns i vår empiri där sex var en självklarhet när man var ihop med någon. Flera av tjejerna vi intervjuat uttrycker det som att om man har sex inom ett förhållande så är det inte *bara* för skojs skull eller på lek (Helmius, 2002), det finns en annan orsak också, som gör det mer legitimt. Vi tolkar här att sex i dessa fall även fungerar som ett sätt att visa kärlek till sin partner.

När tjejerna under intervjuerna har svårt att överhuvudtaget se hur tjejer kan ha sex utanför förhållandet tolkar vi det som att det faktiskt är en självklarhet för dem att kärlek måste finnas med (Helmius, 2002), det är mer än en norm. Det ska precis som tjejerna säger ”kännas rätt” innan man har sex och att det endast finns fördelar med detta. Likväl är det intressant att tjejerna inte talar om sex på något negativt sätt när kärlek är inblandat, de negativa aspekterna finns bara med vid sex utom ett förhållande. Skulle något mot all förmodan dock gå fel under det kärleksfulla sexet, gör kärleken till varandra det lättare att hantera.

Helmius (2002) använder begreppet passion när hon pratar om odisciplinerad sex, sex där man har det för njutnings skull utanför parrelationen och som är ett hot mot den samhälleliga ordningen. Vi tolkar i tjejernas svar att man som tjej inte endast kan ha det för njutnings skull, det ska innefatta något mer (känslor) för att vara legitimt sex. När tjejerna berättar att det måste vara kärlek inblandat tolkar vi det som att det inte finns något annat utrymme att uttrycka sin sexualitet utan att få sanktioner, förutom då inom parrelationen. Vi ser klart och

tydligt att sex utan emotionella band inte är tillåtna (Helmius, 2002) vid intervjuerna. Kärleksideologin bedömer sexuella förbindelser annorlunda beroende på vilket skäl man hade till sex. Det som främst syntes i tjejerna vi intervjuats svar var att nyfikenhet eller sex för njutning av stundens skull helt klart bedömdes annorlunda än att ha sex med en pojkvän som man var tillsammans med. Exempel på detta är citatet från Elvira när hon berättar om hennes vän som hade sex första gången med en kille utan att de var tillsammans. Citatet visar på att samlaget helt enkelt bedöms annorlunda beroende på anledningen till varför man hade sex. Som visat ovan så innebar kärlek att sexet inte bara var för skojs skull och heller inte bara på lek som några av tjejerna uttryckte det. Återkommande vid denna diskussion med tjejerna så var ordet *bara* ständigt närvarande. Samlag som sker på grund av nyfikenhet anses vara annorlunda och mindre önskvärt (Helmius, 2002).

”... jag tycker första gången är så speciellt på nått sätt.. hon berättade för mig att dom utnyttjade varandra och då kändes det liksom som att dom bara hade sex för att bara ha sex.. för att det är coolt liksom” ... (Elvira 18 år).

Här tolkar vi det som att det var konstigt eller udda att ha sex bara för att ha det. Om nu kompisen varit nyfiken eller kåt spelade inte någon större roll, eftersom det inte var kärlek inblandat.

Vad som ytterligare framkommer i intervjuerna är att sex inom ett förhållande är bra och sunt (Helmius, 2002), som tidigare nämnts, och därmed ingenting man kan dömas för. Detta syns i citatet av Miriam (16 år) när hon berättar att ingen kan bli kallad slampa, så länge denne har varit ihop med killarna i fråga. Extra tydligt framgår det ur Mollys citat där hon jämför två scenarion: ett där en tjej har sex 100 gånger med den hon är ihop med och ett där man har haft sex endast tjugo gånger fast med tjugo olika partners. Här spelar alltså inte antalet samlag någon som helst roll, det enda som spelar roll är att man har hängivit sig endast till en person (Helmius, 2002) och inte 20 personer som tjejen *inte* varit förälskad i. Eftersom man inte kan döma tjejen som har sex 100 gånger med en och samma person tolkar vi det som att det är alltså är fullt accepterat, det är inga konstigheter med det alls och därmed ett normalt (och sunt) beteende.

När vi pratade med tjejerna om att ha sex utanför en relation hade tjejerna svårt för att se hur detta skulle gå till, det var näst intill otänkbart för flera av dem. För att sänka ribban

ytterligare diskuterade vi om det var möjligt att ha sex med en och samma person flera gånger, trots att man inte var ihop. Några av dem tyckte att det var mer okej, men ville ändå lägga till att tjejen i fråga trots allt nog gillade personen hon hade sex med då, eftersom de har träffats flera gånger. Här fanns alltså någon form av emotionellt band (Helmius, 2002), trots att det inte var kärlek, vilket gjorde det mer accepterat. Jenny ansåg att en ”knullkompis” gick bra, men att det ändå inte var riktigt samma sak:

” Förhållanden som innehåller kärlek är det enda där man kan ha hur mycket som helst utan att få stämpeln. Men med kk så är det ju ingen kärlek, det är ju bara ett behov, men det är ändå inte riktigt samma sak för det är ingen kärlek. Sex kan man ju.. kk kan väl va kul, men bara med en, man måste ju utträta sina behov på något sätt, haha.” (Jenny 18 år).

Här tolkar vi det som att Jenny kopplar det så att ett förhållande är det motsatta från att få stämpeln. Hon vill också påpeka att det endast går med *en* person men att det då kan vara kul eftersom man har sexuella behov.

Under intervjuerna framkom tydligt att sex är enklare med kärlek i bilden eftersom svåra situationer är lättare att hantera om man litar på varandra. Men detta med *lagom* dos passion går också att utskönja ur tjejernas resonemang om sex. Trots att så mycket mer är okej och accepterat inom en parrelation finns det ändå en hel del som anses vara tabubelagt, såsom analsex eller sex med flera än sin partner – man får inte som tjej sväva ut för mycket helt enkelt. *Lagom* är bäst (Helmius, 2002).

Tjejerna berättar att andra tjejer som har sex med många är några man inte vill befatta sig med, det kan alltså även förstöra vänskap. Trots att det i tjejernas svar inte framgår att de tror att odisciplinerat sex skadar samhället menar de ändå på att det kan skada relationer på individnivå (Helmius, 2002). Vänskapsrelationer i nuet, men även eventuella kärleksförhållanden i framtiden.

Att sexualitet i och med kärleksideologin också är ett uttryck för den mest självutlämnande samvaron, en psykisk och fysisk förening (Helmius, 2002) mellan två människor syns också i empirin när tjejer refererar, främst när det handlar om första gången, till sex som något fint och något man ska minnas.

7. Slutdiskussion

Att hålla sig inom ramen för normalt och accepterat är viktigt, har vi kommit fram till. Detta då det belönings- och bestraffningssystem vi nämnt i analysen är starkt befäst i tjejernas medvetande. Besträffningar såsom horstämpel och belöningar såsom tron på kärlek är vad som gör att tjejer fortsätter att vara just tjejer.

Det har tydligt framgått för oss att det är en komplex värld dessa tjejer lever i. Det finns tydliga normer man ska förhålla sig till, och vid eventuella ”felsteg” kan man straffas hårt. Trots att vi inte frågat efter personliga erfarenheter, utan bad dem att tala generellt, var det inte svårt för dem att formulera vilka regler man som tjej har att spela utefter. Att tjejer faktiskt onanerar, har sex med fler än den de är tillsammans med och njuter av porr var inte något självklart. Man får göra det, så länge ingen vet om det. Vad vi menar är att det inte verkar finnas utrymme att vara sig själv fullt ut om man så vill, då detta medför risker.

Vi har kommit fram till att tjejer och killar har det väldigt olika, men att detta tas som självklart, även för de som tillhör den missgynnande gruppen. Även om vi inte kan se på våra resultat som en vetenskaplig sanning som gäller överallt och även om vi inte har undersökt killars syn på saken så är det faktum att tjejer upplever stora skillnader djupt oroande tycker vi. Det handlar både om hur man ska vara och hur man ska se ut, vad man ska göra och inte göra och att detta kontrolleras av straffsystem och belöningsystem. Deras berättelser är ur ett heteronormativt perspektiv och vi slås av hur stark heteronormen är, att tala utanför heteronormen var mycket svårt för tjejerna. Det är intressant att se att Rudberg och Nielsen (2007) kommit fram till att tjejerna ur den yngre generationen de intervjuat anser att tjejer ska få ha sex just för att det är kul. Detta är i motsats vad vi kommit fram till i vår studie. Vi är förstuds medvetna om att det i en komparativ studie, vilket de gjort, tydliggör att kvinnor fått det bättre vad gäller sin sexualitet, men det är ännu långt ifrån bra menar vi. De tjejer vi intervjuat säger att man som tjej får göra vad man vill, men de anser ändå att det inte är ett okej beteende. Vi undrar givetvis vad det beror på, vilka skillnaderna är mellan deras informanter och våra.

Under besvarandet av våra frågeställningar har flera nya kommit upp. Gäller dessa normer för alla åldersgrupper eller är föreställningarna knutna till tonåren? Vilka konsekvenser får rädsorna för stigmatisering för unga kvinnor? Vilket handlingsutrymme har killar enligt dem

själva och hur upplever de detta? Varifrån kommer dessa föreställningar och hur kan man bryta dem? Den här studien har öppnat våra ögon och väckt ett stort intresse. Det hade varit spännande att få en rikare bild av ämnet utifrån ett icke-heteronormativt perspektiv. Vidare hade det varit intressant att ta in andra aspekter, såsom funktionshinder eller etnicitet.

Vad vi anser att vi åstadkommit med den här studien är främst att vi ser att unga kvinnor upplever att det finns krav på dem om hur man får och inte får agera sexuellt. Det blir också tydligt för oss att tjejerna upplever att det finns stora skillnader på hur tjejer och killar kan agera utifrån deras sexualitet. Man grupperar könen utifrån ”vi och dem” och ser inte till människan som har olika viljor och behov. Det man ser är Tjej eller Kille och utifrån det ska man också agera på ett visst sätt. Det var intressant att se att tjejerna resonerade kring ämnet och talade om tjejers sexualitet så som vi anade innan studien inleddes.

En aspekt vi inte kunnat förmedla i resultatet är hur svårt tjejerna tyckte att det var att svara på våra frågor. Vi fick ofta ställa många underfrågor innan de kom i gång och de sökte ofta bekräftelse hos oss i det de sa. Detta i sig är ett svar på vår frågeställning då vi tolkar det som att det sexuella handlingsutrymmet är mycket inskränkt vad gäller talet.

Vad som kanske har varit tydligast för oss i genomförandet av denna studie är att tjejerna har socialiserats in i att tycka denna diskriminering är okej, till och med bra. Det finns säkert flera förklaringar för det. Bland annat tänker vi att det kanske helt enkelt är för svårt att ta in den bittra sanningen. Men när tjejerna pratade om hur orättvist det var, vilket inte var ofta, lade de in kommentarer som "men det är så det är". Deras hjälplöshet slog oss. Det verkar som att tjejerna har en känsla av maktlöshet, att det är bättre att leva efter dessa normer och slippa bli ifrågasatt som person än att ifrågasätta normerna.

7.1. Förslag till vidare forskning

Vad blir konsekvenserna för tjejer när de lever i en sådan här verklighet? I vår studie pratar informanterna ganska oreflekterat om sin situation, de verkar ta den för given och nämnde sällan att det var jobbigt. Vi tror att det får konsekvenser för ungdomar att befinna sig i en verklighet där man känner på detta sätt. Därför skulle det vara en viktig studie.

Vi tror också att det skulle vara intressant med en studie från killars perspektiv. Utifrån våra

intervjuer kan vi se att det finns starka förväntningar även på killar, om än motsatta. Vi tror att det är svårt att leva upp till dessa förväntningar, varför en undersökning om deras upplevelse av detta hade varit intressant.

8. Referenser

Ambjörnsson, Fanny (2004). *I en klass för sig – genus, klass och sexualitet bland gymnasietjejer*. Ordfront förlag: Stockholm

Beauvoir de, Simone (2006). *Det andra könet*. Nordstedts pocket: Stockholm

Berg, Lena (2002). *Äkta kärlek: heterosexuell samvaro speglad mot diskurser om kärlek, heterosexualitet och kropp*. Utgör jämte förf:s lic.-avh.: Lagom är bäst, diss. Uppsala: Univ.

Butler, Judith (2007). *Genustrubbel*. Bokförlaget Daidalos AB: Göteborg

Goffman, Erving (1972). *Stigma: Den avvikandes roll och identitet*. Nordstedts förlag: Stockholm.

Helmius, Gisela (2000). *Manus för mognad: om kärlek, sexualitet och socialisation i ungdomsåren*. Mimers brunn: Sala

Hydén, Margareta (2002). *Har sociala problem ett kön?* ur Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (2002). *Perspektiv på sociala problem*. Natur och kultur: Stockholm

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Studentlitteratur: Lund

Larsson, Sam, Lilja, John, Mannheimer, Katarina (2005). *Forskningsmetoder i socialt arbete*. Studentlitteratur: Lund

Thomassen, Magdalene (2008). *Vetenskap, kunskap och praxis: introduktion i vetenskapsfilosofi*. Gleerups: Malmö

Tolman, Deborah L (2005). *Dilemmas of desire: teenage girls talk about sexuality*. The President and Fellows of Harvard collage.

Artiklar

Nielsen, Harriet Bjerrum and Rudberg, Monica (2007); '*Fun in Gender—Youth and Sexuality, Class and Generation*', NORA - Nordic Journal of Feminist and Gender Research; Vol 15, No. 2-3, 100-113.

Internetsidor

Vetenskapsrådet, (2011) "*Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*" (elektronisk) Vetenskapsrådets officiella hemsida:

<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>, 2011-04-12

World Economic Forum's Global Gender Gap Report 2010:

<http://www.weforum.org/issues/global-gender-gap>, 2011-04-14

9. Bilagor

9.1 Bilaga 1

Informationsbrev

Hej!

Vi heter Hanna Olsson och Ida Bergdahl och studerar vid Göteborgs Universitet på Socionomprogrammet. Vi håller just nu på med vår C-uppsats där vi vill undersöka tjejer i gymnasieålderns syn på sin sexualitet i förhållande till samhällets uppfattning.

Samhällets syn på tjejers sexualitet ändras över tid och ser olika ut på olika platser i världen. Synen på tjejers sexualitet idag år 2011 är inte densamma som när er farmor eller mormor växte upp. Vi har en föreställning att förväntningarna på dig som ung tjej både kan vara roliga och kännas kul men att de också kan kännas jobbiga och svåra att leva upp till. Vi tror att unga tjejer ibland måste anstränga sig för att ”passa in” och bli accepterade. Det är vad vi tror, men vi vet inte. Därför vill vi höra vad du tycker och tänker om det här!

Vi vill veta vad du tänker, känner och kanske gör i olika situationer. Förväntningarna på dig kan ju vara olika i olika situationer. Kanske har du funderingar kring detta och vill prata med andra om det? Isåfall har du här en möjlighet att dela med dig av dina tankar och känslor och samtidigt kanske kan dina åsikter göra skillnad för andra! Du får här möjligheten att delta i en vetenskaplig undersökning där det du säger tas på allvar. Dina känslor och tankar är viktiga! Vi vill träffa gymnasietjejer i åldrarna 16-19 år där ni får berätta om sina upplevelser av samhällets förväntningar på tjejer. Är du en av dem?

Alla deltagare i studien är anonyma, det är endast vi, Hanna och Ida, som har tillgång till din identitet och de uppgifter du väljer att dela med dig av under intervjun. Det som under intervjun framkommer kommer endast användas i forskningssyfte och din identitet kommer att vara väl bevarad. Vi kommer inte använda ditt namn och vi kommer även ta bort detaljer i din information som kan kopplas till dig. Vi tar stor hänsyn till din integritet. Du kan när som helst välja att inte längre medverka i studien, utan någon förklaring. Du har även rätt att avstå från att svara på de frågor vi ställer till dig.

Är du nyfiken på att delta i undersökningen men ändå känner dig lite osäker? Ring oss då så får du veta mer och kan fråga vad du vill. Om du inte vill vara med, men är nyfiken på själva undersökningen, så ring oss då också! Vi ser fram emot att träffa dig och ta del av ditt perspektiv och dina åsikter i vår studie. Om du har några frågor om studien får du gärna kontakta oss via mail, telefon eller facebook.

Tack på förhand!

Ida Bergdahl, XXXX@hotmail.com, Telefon: XX XX

Hanna Olsson, XXXX@hotmail.com, Telefon: XX XX

På vår facebook heter vi "XXX."

Handledare:

Pierre Engström – Institutionen för socialt arbete, Göteborgs Universitet.

9.2 Bilaga 2

Intervjugudie – teman och underfrågor

Inledning

- Vart bor du?
- Hur gammal är du?
- Vilket program går du på gymnasiet?

Introduktion

Här går vi igenom syfte med undersökningen, vilka vi är, vetenskapsrådets forskningsetiska principer med mera.

Tema utseende

- Hur ser en idealisk sexig tjej ut?
- Hur är en idealisk sexig tjej?
- Finns det någon kändis du tänker som exempel?
- Hur ser tjejer i din ålder ut?
- Hur är tjejer i din ålder?
- Finns det några skillnader mellan den sexiga idealtjejer och tjejer i allmänhet?
- Hur är det att leva upp till skönhetsideal tror du?
- Hur är det att misslyckas? (för dem som försöker men upplever att de inte kan)
- Vad kan hända med dem som misslyckas eller inte lever upp till ideal?
- När kan man/vill man som tjej vara sexig? I vilka situationer?
- När är det inte okej att vara sexig, när är det opassande? I vilka situationer?

Tema att prata om sex

- Föreställ dig att du sitter i ett kompisgäng med bara tjejer, hur samtalar man om sex då? Ev säg de första tre sakerna du kommer att tänka på?
- Föreställ dig samma situation fast gänget är blandat mellan killar och tjejer, hur samtalar man om sex då?
- Föreställ dig att du skall samtala om sex med föräldrar/vårdnadshavare/vuxna, hur ser det samtalet ut?
- Föreställ dig att du går på en fest, hur samtalar man om sex i det sammanhanget?
- Ämnen: Skydd/graviditet, onani, porr, hur känns sex, vad andra gjort, första gången, otrohet, ställningar etc.

Dessa frågor byttes i tre intervjuer ut mot en övning, med ämnesord nedskrivna på lappar som informanten fick placera in i situationerna ”med tjejkompisar”, med ”blandade tjejer och killar”, ”med föräldrar” och ”på fest”. Sedan pratade vi om varje ämne, vad man pratade om kring just det ämnet och så vidare. Detta gjorde vi då vi märkte att det var svårt för informanterna att våga säga olika saker de pratade om då detta ansågs pinsamt och privat.

Tema sexuella handlingar

- Hur tror du tjejer i allmänhet pratar om andra tjejer som haft sex med olika personer, haft flera sexpartners?
- Kan man märka på en tjej om hon haft sex med olika personer? På vilket sätt?
- Hur tänker du att man pratar om tjejer som är sexuella?
- Vad kan vara fördelen respektive nackdelen med att vara sexuell? Eller att vara öppen med det?
- Hur tror du tjejer föreställer sig sex? Vart börjar det? Vem tar initiativet? När slutar det?
- Vad kan en tjej stå för efter att hon haft sex, alltså, vad är okej sex för en tjej?

Tema kroppskunskap

- Vilken kunskap tror du tjejer har generellt sett om sin egen kropp? Om exempelvis könsorganet, mens, orgasm osv.
- Vartifrån får tjejer kunskap?
- Vilken kunskap tror du tjejer generellt har om sin egen lust och sitt eget begär?

Tema oskuld

- Vad betyder begreppet oskuld?
- Vem är det och vem och det inte?
- Hur är de som kallas oskulder, finns det några egenskaper?
- Finns det några fördelar med att vara oskuld? Finns det några nackdelar? Vilka?